

# SVENSK FALLSKÄRMSSPORT

SVENSKA FALLSKÄRMSPÖRBUNDETS MEDLEMSMAGASIN



VM-silver i Tanay  
**Nyfiken på Martin**  
Ur stuntmannens synvinkel



SINCE 1991  
MORE THAN  
251.000 CYPRES  
HAVE ATTENDED  
MORE THAN  
161 MILLION  
JUMPS AND HAVE  
SAVED  
MORE THAN  
5.100 SKYDIVERS.  
ALL UNITS HAVE  
ALWAYS\*  
DONE THEIR JOB.  
WITH NO  
EXCEPTION.

Helmut Cloth  
inventor of CYPRES

\*WHEN THE CONDITIONS FOR AN ACTIVATION HAVE SHOWN UP.

# Säsongen drar sig mot sitt slut

Eftersom sommaren inledningsvis bjöd på många varma och soliga hoppdagar hoppades det som aldrig förr i flera klubbar och det var bud på hopprekord, när sommaren bryskt gick över i höst alldeles för tidigt. Augusti och september bjöd på fler mulna och regniga helger än på många år och när hoppstatistiken ska redovisas på årets förbundskonferens kanske det inte blir några toppnoteringar ändå. Årets konferens kommer att genomföras live, på plats i Stockholm i november, vilket från många håll är efterlängtat bland ordförande och chefsinstruktörer i klubbarna. Om konferensen får du läsa i sista numret som kommer till jul. Det är kanske lite för tidigt att helt sammanfatta årets säsong men vi vet alla att säsongen bjöd på mycket glädje men också på mycket sorg. I det här numret finns foton och minnestexter samlade över de hoppvänner vi förlorade i juli. Klubbkamrater och vänner har hjälpt till att sammanfatta deras känsla av saknad, men också på ett fint sätt beskrivit hur fantastiska alla dessa människor var som inte längre finns här bland oss. De som alltid kommer finnas kvar i våra hjärtan och i våra minnen.

När jag skriver den här ledaren är det fortfarande några veckor kvar till SM i indoor skydiving den 8-9 oktober. Och det för mig osökt vidare till en annan sammanfattning av säsongen som gått. Liksom på utomhus-SM i somras är deltagarantalet på SM i vindtunnel historiskt lågt. Detta är oroväckande tycker jag och min tanke delas av både Tävlingskommittén och tävlande som fortfarande är aktiva. Visst kan pandemin ha påverkat en hel del, det är jag ganska säker på, men det förvånar mig att tävlingsintresset fortsätter att sjunka för varje år. Den enda tävlingsform i Sverige som hade ökat deltagarantal i år var SM i tiomanna, vilket är

mer att betrakta som en kul sammankomst där vänner träffas och hoppar tillsammans. Bara något enstaka lag lägger ner mer seriös träning inför detta mästerskap. Och det är absolut inget fel i att tävla för skojs skull, verkligen inte, tvärtom. Det är just det som förvånar mig så mycket att inte fler tävlar, just för att det är så berikande och roligt! Jag tror att det finns en hel del att jobba på här både på klubbnivå och på förbunds nivå.

Trots den här trenden tävlas det naturligtvis en hel del fortfarande. I det här numret får du läsa om SM i tiomanna som drabbades av dåligt väder men också om vår VM-stjärna, Henrik Raimer, som kammade hem silvret i speed skydiving på VM i Sibirien. En annan deltagare var Martin Hovmöller som tillsammans med lagkamraten Maja Vesterberg i "Purple Pain" var historiska genom att vara första svenska deltagarna någonsin på VM, i grenen "Wingsuit Acrobatic". I vår porträttserie "Nyfiken På" får du lära känna Martin lite mer på djupet.

Vi hoppas att du njuter av årets sista hoppdagar i Sverige för den här säsongen, och att du som funderar på att resa utomlands för vinterhoppning har möjlighet till det, nu när restriktionerna lättat lite. Hur du reser med din utrustning kan du också läsa om i detta nummer och med det vill vi i redaktionen tacka för de förslag vi ibland får av er läsare om vad vi ska skriva om.

Ha en fortsatt fin höst och glöm inte att tunnarna är mer än redo att ta emot alla som får abstinens och som vill öva sina frifallsfärdigheter i vinter.

*Penny*

## Innehållsförteckning

- 4 Kalendarier, notiser
- 6 RI-spalten
- 7 Incidentrapporter
- 9 Ordförandespalten
- 10 Minnessidor
- 13 Klubbkollen, Sundsvalls FSK - Vad har hänt sedan sist?
- 14 VM i Tanay
- 16 Nyfiken På Martin Hovmöller
- 21 Burning Clouds
- 22 SM i tiomanna
- 23 Tips & Trix - Att resa med rigg
- 24 Uppvisningslägret
- 26 Fyra Frågor
- 27 Redaktionen Grillar Seth Ericson
- 28 Åttamanna - ur stuntmannens synvinkel



Starformation  
Foto: Viktor "Smulan" Engberg

### Ansvarig utgivare

Jens Grahn  
jens.grahn@sff.se  
Svenska Fallskärmsförbundet

Layout, originalarbete,  
bildredigering och distribution:  
V-TAB Falkenberg,  
madeleine.olsson@v-tab.se

### Annonser

SFF kansli  
021-41 41 10  
info@sff.se



### Signerade artiklar

Signerade artiklar speglar författarens bild av verkligheten och inte nödvändigtvis Svenska Fallskärmsförbundets.

### Insänt material

Redaktionen ansvarar endast för beställt material. Vi förbehåller oss rätten att redigera insända texter och bilder. Godkännande av publicering i SFF är samtidigt publiceringsgodkännande av det tryckta materialet som en lågupplöst PDF-fil på hemsida för SFF eller SFS.

### Preliminära utgivningsveckor för 2021

1/21 v.16, 2/21 v.25  
3/21 v.34, 4/21 v.43  
5/21 v.51

### Adressändring

Medlemmar i Svenska Fallskärmsförbundet, samt övriga mottagare och prenumeranter skickar adressändring till SFF, info@sff.se

### Prenumeration

Icke medlemmar som önskar prenumerera på Svensk Fallskärmsport kontaktar SFF:s kansli, se kontaktpuffgifter nedan. Pris för fem nummer inom Sverige: 500 kr.

### Svenska Fallskärmsförbundet

Sjöhagsvägen 2  
721 32 Västerås  
Telefon: 021-414110  
E-post: info@sff.se  
Hemsida: www.sff.se

### Redaktörer



Penny Robertson-Pearce  
0702-75 97 47  
info@sff.se



Pixine Lyckner  
0733-23 13 13  
pixine@live.se



Linda Lundberg  
0707-35 59 60  
linda.lundberget@gmail.com

# Kalendariet Med reservation för ändringar



## November

13 - 14 Förbunds konferens,  
Järva krog, Stockholm

## December

24 Julafton  
31 Nyårsafton

## Februari

11 - 13 BAS-kursen, Bosön,  
Stockholm

## Mars

12 Riksstämman



Bokomslaget till boken "Från fritt fall till hopp".

## Ny bok med koppling till fallskärmshoppning utgiven

En ny bok har nyligen getts ut som heter "Från fritt fall till hopp" av författaren Emma Axelson Accaouri. Boken handlar om att hitta sin inre styrka och sitt mod och om att utmana sina rädslor.

Emma är 38 år och bor i Växjö med sin familj. Hon är beteendevetare och KBT-terapeut och jobbar idag på Hälsoforum företagshälsovård. Emma började hoppa i Skånes Fallskärmsklubb 2002, 19 år gammal för att utmana sig själv. Emmas egen beskrivning är att hon var "Totalt livrädd...! Men målmedveten och envis." Hon hoppade cirka tio år och gjorde cirka 240 hopp totalt. Gemenskapen på klubben var det viktigaste för henne och anledningen till att hon blev kvar i sporten under dessa år.

Den som vill beställa boken kan höra av sig direkt till [www.hoppfullt.com](http://www.hoppfullt.com) för ett signerat exemplar eller via till exempel Adlibris eller Bokus. Emma har även läst in boken själv som ljudbok och den finns på Storytel.

## USPA-kurs på Aros

26 - 28 juli höll Paula Silva från Skydive Uni, Portugal (Examinator) en "USPA coaching"-kurs på Fallskärmsklubben Aros och fyra deltagare erhöll sin USPA-rating som coach. Den här kursen är likvärdig den svenska hoppmästarutbildningen men för USPA (United States Parachute Association).

USPA-kursen påminner mycket om den svenska HM-utbildningen och har en blandning av hopp, briefing, debriefing och utbildning. En bra utbildning för den som önskar jobba utomlands och vill ha en internationellt erkänd instruktörsbehörighet. För att verka som hoppmästare i Sverige gäller dock fortfarande att man måste ha gått den svenska HM-utbildningen. Deltagare under helgen var Alva Hardingz, Angelica Salevik, Thomas Gårdängen och Aron Andersson.

Under söndagen hade även klubbens AFF-instruktörer möjlighet att få ta del av Paulas mångåriga erfarenhet och kunskap som AFF-instruktör (över 6 000 AFF-hopp, reds.anm.) vilket var väldigt uppskattat.



Från vänster: Sara Hall Ericson, Angelica Salevik, Aron Andersson, Alva Hardingz, Paula Silva och Thomas Gårdängen.

Foto: Piv ot arkiv

## Avtackning av Peo Humla



Peo Humla till vänster får sin avtackningspresent från RI, Sven Mörtberg.

Foto: Penny Robertson-Pearce

Den planerade avtackningen för tidigare ordföranden i SFF, Peo Humla, har skjutits på framtiden otaliga gånger på grund av covid-19. Peo avslutade sitt ordförandeskap 2020 efter fem år på posten och planen var att avtackningen skulle ske på förbunds konferensen samma år. Men ett och ett halvt år senare, i början på september, blev det äntligen av. RI, Sven Mörtberg, och kanslist, Penny Robertson-Pearce, uppverkade Peo med lunch i Stockholm. Peo blev röd när Sven överräckte avtackningspresenten som var en personlig tavla.

# Två nya VFS-rekord genomförda i sommar

Sex tjejer från Stockholms Fallskärmklubb var först ut med att göra ett utföranderekord i VFS "headup" den 20 juni. Med i rekordet var: Cornelia Franzén, Sofia Lundberg, Sandra Schaub, Jenny Norin, Tilda Järbel och Sonya Michanek.

16 augusti var det dags för nästa gäng att genomföra ett utföranderekord i VFS sekvens med tio hoppare från olika klubbar. Det gjordes två poäng och de som deltog i rekordet var: Jesper Forsman, Johan Svensson, Nils Hedström, Tilda Järbel, Mikael Rengstedt, Henrik Runbjörk, Fredrik Johansson, Cornelia Franzén, Sonya Michanek och Jerry Lindahl.



Foto: Lina Vätönen

Nya rekordet i VFS sekvens med tio hoppare.



Foto: Marcos Gonzalez

VFS-tjejkrekord med 6 hoppare i formationen.

## Dags att nominera till förtjänsttecken

Medaljkommittén som består av Tony Månsson, Zeljko Tanaskovic och Peter Törneman har under året omarbetat reglementet för förtjänsttecken. Nytt framför allt är att aktiva hoppare och medlemmar som under åren gjort ideella insatser som till exempel hoppledare, instruktörer, kommittéarbete och så vidare nu genom att poängsystem ska kunna kvalificera sig för nominering till förtjänsttecken. Detta är positivt eftersom många runt om i landet engagerat sig i klubb- och förbundsverksamhet.

Viktigast är dock att vi alla ser oss omkring i vår närhet och identifierar lämpliga kandidater för nominering och faktiskt nominerar dem! Man kan nämligen inte ansöka om förtjänsttecken på egen hand. Sista datum för nominering är fredag 3 december.

Reglementet i sin helhet kan du ta del av på hemsidan [www.sff.se](http://www.sff.se)  
Tävling > Resultat, rekord och utmärkelser > längst ner på sidan.

## Förtjänsttecken i brons till Percy Kristersson

I samband med prisutdelningen på SM i tiomanna fick tävlingschefen, på uppdrag av RI, dela ut förtjänsttecken till en av domarna, Percy Kristersson. Bronsplaketten som tilldelades Percy efter lång och trogen tjänst som domare hade motiveringen inskriven på baksidan av plaketten. Den löd: "För mångårigt väl genomfört domararbete nationellt och internationellt i flera grenar".



Foto: Bodil Almqvist

Förtjänsttecken till domaren Percy delades ut på SM i tiomanna.



# RI-spalten



## **BAS-kursen – en viktig pusselbit för hur vi skapar och bibehåller en sund säkerhetskultur.**

En ny hoppare "uppfostras" och präglas om vad som gäller kring säkerhet av sin chefsinstruktör, instruktörer i klubben, andra förebilder och sina hoppkompisar. Tidigare hoppgenerationers nya hoppare fostrades in i sportens utmaningar av att alla satt runt lägerelden och lyssnade på historier som berättades av de erfarna. Allt var inte bara skrönor, utan här skedde även kunskapsöverföring och säkerhetsdiskussioner. I dagens hoppssverige har det blivit vanligare att hoppare antingen åker hem efter hoppningens slut, eller sitter i sina stugor eller husbilar. Då är det ännu viktigare att nya hoppare får träffas och diskutera, inte minst efter de senaste säsongernas covid-restriktioner.

För att ge en enhetlig bild av hur SFF ser på en sund säkerhetskultur, håller SFF sedan många år en introduktion till detta genom en central kurs, BAS-kursen. Ett unikt tillfälle att träffa och lära känna hoppare från andra klubbar. Kursen hålls av erfarna instruktörer som ingår i SFF:s förbundsinstruktörskår.

Under BAS-kursen får deltagarna chansen att diskutera bland annat attityd- och säkerhetsfrågor med hoppare från Sveriges alla klubbar. Syftet med BAS-kursen är att ge fallskärmshopparen ett större säkerhetsmedvetande. Det uppnås genom flera dagars diskussioner med andra hoppare under handledning av erfarna förbundsinstruktörer. Deltagarna får en ökad kunskap och förståelse för bestämmelser, utrustning och riskerna med sporten. Meningen är att en BAS-utbildad hoppare skall vara en självständigt tänkande individ som vet att sätta sina egna gränser och som känner ansvar för sin egen och andras hoppning.

Förra vinterns BAS-kurs blev tyvärr inställd på grund av restriktioner kring covid-19. Det är därför extra viktigt att många anmäler sig till nästa års kurs som kommer att genomföras på Bosön, 11-13 februari.

På samma sätt behöver vi säkra återväxten i sporten genom att ta hand om våra nybörjare och därför behövs instruktörskåren fyllas på kontinuerligt. Under kommande vinter och vår arrangeras som vanligt en omfattande kursverksamhet för SFF:s instruktörsbehörigheter som hoppmästare, hopp- ledare, kursledare, AFF- och tandeminstruktörer. Utbildnings- och säkerhetskommittén (USK) har faktiskt redan påbörjat nästa års utbildningar med att ha "förstegsutbildning" i Eslöv, Vårgårda och Västerås för blivande AFF-instruktörer, det vi kallar AFF-instruktörsutbildning steg 1.

Om du känner dig intresserad av att bli instruktör, hör av dig till din chefsinstruktör. Alla anmälningar till olika kurser går genom klubbens CI.

## **Vill du ha några att hoppa med om några år – hoppa med nybörjarna!**

Alla kanske inte har reflekterat över att den nybörjare som känns lite vilsen och osäker hemma på klubben, kan bli din bästa hoppkamrat inom en snar framtid. Jag har själv fått uppleva det häftiga med att först lära ut grunderna till nybörjare, för att några år senare ta SM-guld tillsammans och till och med sätta världsrekord. Det är en fenomenal känsla och något unikt vi har möjlighet till i vår fina sport. Kom ihåg var du kommer ifrån. Alla har vi varit nybörjare, men det är ju faktiskt ett övergående stadium och du kan hjälpa till med att göra den resan både snabbare och säkrare. Men, lämnar du de nya hopparna åt sitt öde, kanske du inte har några hoppkompisar att hoppa med om några år. Så, var smart – ta hand om våra nybörjare!

*Vi ses på fältet!*

**Sven Mörtberg**  
SFF:s riksinstruktör

# Incidentrapporter

Mats Svensson, medlem i Utbildnings- och säkerhetskommittén (USK) hjälper här till att kommentera och ge goda råd gällande två händelser som på olika sätt hade kunnat förebyggas med mer kunskap. Denna kunskap som i dessa fall gäller materiel eller lokal kännedom om hoppfältet finns bland våra erfarna hoppvänner omkring oss. Fråga hellre en gång för mycket, än en gång för lite!

## Fallskärmsrapport 1

Tid i sporten: 10 månader

Antal hopp: 55

Antal hopp på aktuell utrustning: 55

### Utdrag ur händelseförlopp:

Drag av huvudkalott kontrollerat. Hänger under skärm halvt utvecklad och tittar på slidern då plötsligt höger bärrem släpper. Reserv kommer ut omedelbart efter. Håller undan vänster bärrem för att minimera intrassling. Cutter huvudkalott, landar i reserv.

### Chefsinstruktörens kommentar:

Enligt uppgift så har hopparen lossat treringarna för att mjuka upp dessa. Sannolikt har något blivit fel när de monterats tillbaka. Detta kan även vara anledningen till att "Collins Lanyard" inte kopplat loss bärremmen på vänster sida innan reserven drogs. Ett lyckligt slut på en incident som kunde gått väldigt illa.

### Mats kommentar:

Det är mycket som kan hända när vi hoppar, men en bärrem som lossnar när vi hänger i skärm är en av de saker som måste höra till den värre sorten. I det här fallet hände det på lite högre höjd och allt gick bra.

Treringarnas funktion är enkel och genial. Ett system med mekanisk utväxling som förminskar kraften från bärrem till treringsloop med en faktor på 200, om det är stora treringar som sitter på en elevrigg till exempel. Hur enkelt systemet än är, och man inte är helt säker på hur det fungerar, är det också enkelt att göra fel vid handhavandet. En öljett missas, loopen tvinns för mycket, eller något annat småfel som kan få konsekvenser. Dessa fel är oftast inte svåra att upptäcka men då krävs det att man vet hur det ska vara när det är rätt.

"SkyHook" är mer eller mindre standard idag på de flesta nyare riggar. Ytterligare ett smart system som hjälper till att få ut reserven snabbt vid rätt förutsättningar. "SkyHook" har också ytterligare en finess; att den drar ut cuttwiren ur treringsloopen på vänstersidan, om högersidan har släppt och det finns drag i huvudkalotten. Detta under förutsättning att "Collins Lanyard" är inkopplad rätt i cuttwiren då förstås.

Tycker du det här låter krångligt? Hoppar du med en utrustning med treringar och "SkyHook"? Då är det också din skyldighet att ta reda på hur prylarna fungerar ordentligt. Ta hjälp av de som vet om du är osäker. Vet du inte hur det fungerar, vet du heller inte när det blir fel och det blir omöjligt att upptäcka. Det finns så mycket kunskap och erfarenhet ute på klubbarna så det finns alltid hjälp att få när det behövs. Fråga hellre en gång för mycket än att tänka "det funkar nog". Intressera dig för din utrustning och hur den fungerar. Det kan rädda livet på dig en dag!

## Fallskärmsrapport 2

Tid i sporten: 4 år

Antal hopp: 230

Markvind: 7 m/s

### Utdrag ur händelseförlopp:

Vid landningen bildades turbulens då jag var tillräckligt nära en kulle och några träd. Fallskärmen kollapsade på cirka 5-6 meters höjd och jag föll ner på marken. Landade på min vänstra fot och kände att det knakade till. Vänster ringfinger ömmade efter fallet.

### Chefsinstruktörens kommentar:

Landning i riktning mot ett hinder som fångat upp luften och skapat turbulens. Flera alternativa landningsområden finns på fältet och skulle använts under dessa vindförhållanden.

### Mats kommentar:

Så fort det börjar blåsa så kommer också turbulensen nära marken. Och det är nära marken det snabbt blir farligt. Jag har varit på olika fält vid ett flertal tillfällen när just det här händer; det blåser, det blir turbulent, en hoppare hamnar i turbulent luft nära marken, skärmen tappar lyftkraften och hopparen faller ner ett antal meter och skadar sig.

I fallet ovan resulterade turbulensen i en fotledsfraktur och ett brutet finger. Det skiljer sig naturligtvis från fält till fält hur mycket turbulens det blir vid olika vindstyrkor och vindriktningar. Mycket är lokalkännedom och erfarenhet som man kan fråga om när man kommer till ett nytt fält man inte känner till så bra. Men det finns även vissa grundregler man kan förhålla sig till. På läsidan av byggnader, träd och andra uppskjutande föremål är det ofta turbulent. Undvik att landa med din skärm där. Ta ut rejält med avstånd. I kursboken "Hoppa Fallskärm" står det att: det är turbulent minst fyra gånger föremålets höjd. Det kan vara turbulent mycket längre än så beroende av föremålet. En fem meter hög hangar kan ge effekt flera hundra meter bort när det blåser.

Titta på när de andra landar. Ofta kan man se på skärmarna att det är turbulent luft när de pumpar som ett dragspel i luften. Prata med hopparna hur de upplevde det. Leta efter tecken på turbulens så att du kan välja att undvika den.

Var också uppmärksam på termik över till exempel asfalt en solig dag. Det ger exakt samma effekt som exemplet ovan: lyftkraften kan försvinna.

Jag tycker att man ska ha stor respekt för turbulens. Välj att landa på ett annat ställe än det där vanliga stället, där det är nära till packmattan, om det är turbulent där idag. Gå hellre de där extra 200 metrarna än att riskera att skada dig.

**“EVERY NEW BEGINNING COMES FROM  
SOME OTHER BEGINNING’S END.”**

**-LUCIUS ANNAEUS SENECA**



**PERFORMANCE  
DESIGNS, INC.**

**WWW.PERFORMANCEDESIGNS.COM/FIRST-TO-KNOW**





# Ordförandespalten

Nu är vi precis på sluttampen av årets säsong och för egen del har det varit några höstliga tandemhelger med lite kyligare temperaturer på höjd. När säsongen slutar ute på hoppklubbarna går aktiviteterna inom förbundet i gång på högvarv. Näst på tur är förbundskonferensen i mitten av november som jag ska närvara på live för första gången sedan jag tog steget från klubbordförande till förbundsordförande. Jag minns att jag under mina år som ordförande i Fallskrämsklubben Aros önskade en enkel dialog mellan klubbar och förbund och det är väl en av de saker som jag försökt arbeta med sedan jag tillträdde i SFF:s styrelse. Vi har en kommunikationskanal på Facebook med alla ordföranden bland annat, och efter konferensen hoppas jag att jag fått ett ansikte på alla de nya som tillkommit sedan sist. Det jag hoppas på för framtiden är att klubbar och förbund är mer "samarbetspartners" och att även mindre klubbar ska känna att de får sina röster hörda.



Under hösten har det pågått en del arbete inom förbundet som kan vara intressant att känna till för medlemmarna. Bland annat är ett arbete med ett SkyNet 3.0 påbörjat där målet är att få fram ett mer lättanvänt SkyNet som är uppdaterat efter de behov som finns idag. När det ursprungligen skapades för lite drygt tio år sedan hade man delvis en annan bild av vad det skulle användas till och som har förändrats över tid. Den här uppgraderingen tror jag kommer att uppskattas och bli mer användarvänligt för alla berörda. Dessutom blir detta antligen det avgörande steget för att göra vår databas GDPR-anpassad.

SFF har också ett pågående projekt som finansieras av medel som vi får från MSB, myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Tillsammans med Försvarsmakten har vi ett pågående utvecklingsprojekt under hösten där vi fällt last med enklare lastskärmar. Det första försöket gjordes i Karlsborg i mitten på september. Det är viktigt att vi som frivillig försvarsorganisation är att räkna med om en samhällskris uppstår och det gäller att kunna erbjuda tjänster som kan vara samhällsnyttiga. Det blir spännande att följa hur just detta projekt kommer att utvecklas.

Under sommaren och hösten har det varit mycket trevligheter ordnat i klubbarna vilket är både kul och viktigt för gemenskapen. Jag menar då de aktiviteter som anordnas på kvällstid, utanför själva hoppverksamheten. Personligen har jag alltid tyckt att det ibland varit något hög alkoholkonsumtion på vissa fester och det har jag alltid tagit avstånd ifrån. Men en ny trend som är ännu mer oroande är användande av lustgas som en form av berusningsmedel. Lustgas har blivit ett globalt växande problem och är nu på sjunde plats över "recreational drugs". Det finns många risker vid användande av lustgas, både akuta (till och med dödliga) och kroniska. I många länder är lustgas förbjudet, men konstigt nog inte i Sverige ännu. Lustgas har neurologisk påverkan och är därmed, enligt vår SBF, inte förenligt med vår verksamhet.

Till sist vill jag säga att det nu hunnit gå drygt tre månader sedan olyckan i Örebro. Ofta hör jag samtal där man minns de omkomna med kärlek och värme. Det är fortfarande ett djupt sår, inte minst för de närmast berörda, och fortfarande en kamp att ta sig igenom sorgen. Till dem vill jag ge mitt fulla stöd. Ha en fin höst!

Sebastian Croon  
Ordförande

# SFF profilkläder

SFF:s kollektion är praktisk och användbar året om. Till exempel är funktionströjan perfekt att ha under overallen både vid hoppning och vind-tunnelflygning. Vår populära mössa kommer väl till pass nu inför vinterhalvåret.

## Profiltröja

En prisvärd rundhalsad, interlockstickad funktionströja i 100 % polyester. Plagget är infärgat med en metod som påverkar miljön mindre och ger bättre färgbeständighet. Oeko-tex certifierad.

**Märke:** Printer Red flag Active wear

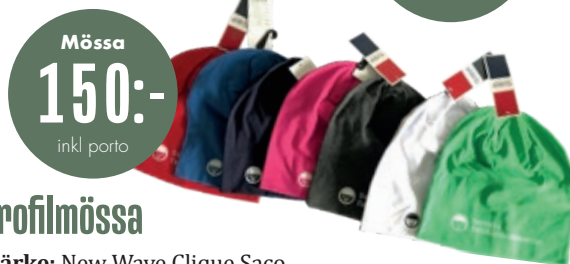
**Färg:** Marinblå

**Tryck:** SFF logga på höger ärm och vänster bröst

**Storlekar:** Dam XS-XXXL, Herr XS-5XL



Tröja  
**200:-**  
inkl porto



Mössa  
**150:-**  
inkl porto

## Profilmössa

**Märke:** New Wave Clique Saco

**Beskrivning:** Modern mössa i dubbel single jersey.

**Färger:** Marinblå, royallblå, mörkgrå, röd, vit, rosa, grön

**Tryck:** SFF logga mitt fram

**Storlek:** En storlek

## Profilkeps

**Märke:** Clique, Texas cap

**Beskrivning:** Twillkeps i 100% bomull med kardborrejustering baktill

**Färg:** Marinblå

**Tryck:** SFF logga i gult mitt fram

**Storlek:** En storlek

Keps  
**150:-**  
inkl porto



## Profilbuff

**Märke:** Beechfield, "Morf"

**Beskrivning:** Sömlöst, skönt material som andas

**Färg:** Marinblå

**Tryck:** SFF logga i gult

**Storlek:** En storlek

Buff  
**100:-**  
inkl porto



## Beställning, betalning och leverans

- Beställ:** Mejla till [info@sff.se](mailto:info@sff.se).  
-Uppge namn, adress, artikel, färg och storlek
- Betalning:** Swisha till 123 319 9353 - Uppge namn, artikel
- Leverans:** Din beställning hanteras och postas inom två veckor om den finns i lager. I annat fall blir du meddelad om längre leveranstid. Leverans sker via post.

# In memoriam



## Hanna von Haugwitz och Robert Stålborg

Vi fick inte känna er mer än några dagar. Trots det hann ni ändå göra intryck på mig som kursledare, era kurskamrater och alla andra.

Ni åkte inte hem efter kursdagens slut utan stannade för att basta, lära er packa och snacka om livet högt som lågt.

Vi examinerade de med mest koll på läget först. Det var ni, och det stämde 100%, även om ni inte ville skrika riktigt så högt som jag önskade när ni satt fast i det där trädet. Efter teorin åkte vi och badade. På kvällen pratade vi om hoppningen som skulle börja dagen efter och alla var så glada.

Ni fattade verkligen från dag ett vad det innebar att vara fallskärmshoppare och jag kommer för alltid att minnas hur lycklig det gjorde mig den där sista kvällen på verandan.

Jag har aldrig sett elever fånga upp så tidigt hur man pratar i planet med bara en blick.

Att med glimten i ögat kunna snacka skit om era instruktörer utan ett ord och få ett svar tillbaka är ett minne som jag alltid kommer bära med mig.

Officiellt var ni på hopp 9, före låghoppet. I min bok är ni färdiga medlemmar i ÖFK nu och alltid.

Text: Märten Christensson



## Renas Marki

Renas var den ständigt växande hopparen. Med ett finurligt leende dök han upp runt klubbstugans knut för att bjuda på sin kärleksfulla energi som bara han kunde.

Renas var aldrig den som skulle vinna hoppningen eller som berättade om storslagna planer om att bli boss, instruktör eller tävla. Men ändå fanns han alltid där, förnyade tidigt varje år och spenderade näst intill varje hoppdag på klubben. Hans fallskärmsläga växte mer för varje år. Det finns de som startar ett inferno direkt för att sedan plötsligt brinna ut. Eller de som hittar sitt kall och eldar sin låga stor från dag ett med ambitioner om att gå långt, men inte Renas. Från att göra en handfull hopp per säsong så växte det alltmer och i starten av 2020 var Renas med på hoppresan till Spanien där ÖFK hade årets första kurs. De nya eleverna var tidiga med att få lära känna denna underbara person som välkomnade dem in i sporten.

Sedan första hoppet 2017 har Renas alltid ställt upp för klubben. Vi kommer sakna att se solnedgången från tornet med dig, ta en öl i baren och fantisera om storslagna planer för klubben med dig och vi kommer sakna att få skapa nya minnen med dig.

Du kommer att vara saknad men hos oss brinner din låga vidare.

Text: Fredrik Göstasson



## Renato Kovacic

Hur sätter man det äventyr som Nato var; i ord på några få rader? Nato tog för sig av alla möjligheter som gavs honom i livet; dykning, resor, vandringar och, inte minst, fallskärmshoppningen. Han tog till vara på allt. Han älskade sin familj, barn och barnbarn.

Från det första hoppet i augusti 1996 och till det sista omfamnade han fallskärmshoppningen med full kraft, energi och kärlek. Och hoppningen, och vi som kände honom, älskade honom tillbaka lika mycket.

Nato blev med sin drivkraft, entreprenörsanda och idérikedom en viktig kugge för Örebro Fallskärmsklubb och vi har honom att tacka för så oerhört mycket. Tack vare honom hade vi möjligheten att bedriva hoppningen ur de flygplan han och hans bolag ordnade och det fanns så många idéer framåt som han tänkte genomföra.

Det var omöjligt att inte bli smittad av hans kärlek till hoppningen, klubben och vännerna som han hade i oss. Vi minns alla hans givna plats i sista liften på varje hoppdag och hans glada tjoande under skärmen när han njöt av alla delarna i hoppet. Oavsett vilket hopp han gjorde så älskade han det.

Vi som kände Nato hörde honom ofta säga "Livet skall levas, inte överlevas" och så rätt han hade i det. Och det tar vi med oss vidare.

Text: Jesper Bergstrand



## Petter af Robson – "Silverräven"

Så många upptåg och idéer som var planerade. Jag kan fortfarande bli glad bara av att tänka på planerna, även om många nu aldrig kommer bli av.

Kursledare, chefsinstruktör, hoppkompis och äventyrare. Upphovsman till "Peters modell" för oss nya kursledare, ÖFK:s kanske roligaste bartender och definitivt mest välfriserade medlem. Filmare av mitt första "lyckade sitthopp".

Att fortsätta överösa dig med titlar vore enkelt men jag lämnar utrymme till alla som kände dig så kan listan utan problem utökas tiofalt.

Du är så oerhört saknad på klubben, i tunneln och på tusen andra ställen.

Tack för fina samtal på vägen till Örebro tidiga mornar. Tack för goa stopp på donken med solnedgången i nacken på vägen hem till Stockholm.

Tack för allt du har gjort för våra elever och nya medlemmar de senaste åren. Din elevhörna kommer att finnas kvar och fortsätta utvecklas.

Mest av allt, tack för otaliga glada stunder och minnen i himlen och på marken.

Ses längre fram kompis.

Text: Märten Christensson

## Nils Vestberg

"Nisse gjorde precis det han ville de senaste åren." Så tror jag många som känner Nils skulle kunna uttrycka sig. Han levde sitt liv till fullo utifrån sina egna regler och den livsstilen tog honom genom Sverige och världen runt, där han berörde många med sin färgglada personlighet.

Ett försök att med ord beskriva dig och det hål du lämnat efter dig är en omöjlig uppgift Nisse...

Vi minns dig i dina bästa stunder, din obotliga optimism och snudd på gränslöshet, har lärt oss att inga idéer är för stora och ibland behöver man inte veta hur saker kommer att sluta innan man börjar. Du var vår idéspruta, vår rosa glädjespridare, vår ständigt närvarande hustomte. Halmstad Fallskärmsklubb är inte detsamma utan dig.

Text: Klubbkamrater i HFSK





## Rikard Mogren

Rikard was a man of many unique qualities. Most of which alone would make him stand out as a person but together made him one of the most special guys in our family of skydivers.

Talented, humble and generous of spirit. He loved to share; the sky, his laugh and anything that he had, he would give - with no thought of reward.

One of the most amazing things about Rikard was his ability to talk to absolutely anyone and put them at ease. One of the kindest men I have ever met. He wore his talent lightly with no trace of ego. His enthusiasm was so infectious that anyone around him would soon be drawn into any adventures that came into his mind.

Since he left us I've heard so many people talk of Rikard as a kind of glue that held friends together. I can think of no better tribute to this singularly amazing human to say that even in death he continues to do the same. We will all miss him terribly but carry with us in our hearts the kindness, humility and touch of craziness that made him who he was; a gentle giant with his feet on the ground and his head in the clouds.

Text: Tom Clark

Anhöriga till en av de omkomna har lämnat önskemål om att inte bidra med minnestext och bild till tidningen vilket redaktionen självklart respekterar.



## Staffan Uneståhl Ortlieb

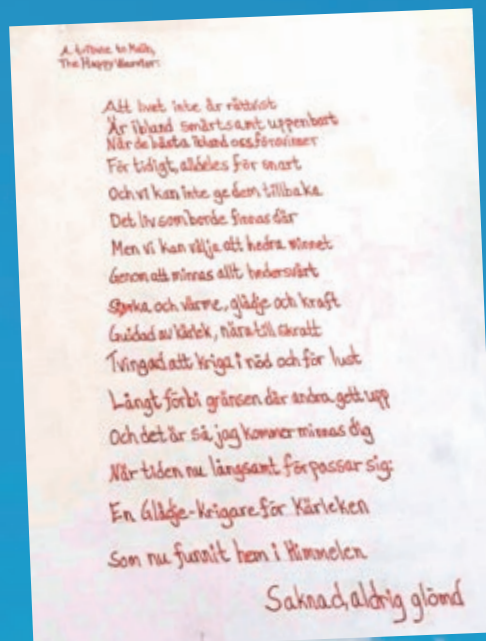
Oavsett vilken tid man belyser ur Staffans liv så står en sak alldeles klar – han var verkligen en person som gjorde intryck. Han hade ett sätt med sin omgivning som ständigt väckte nyfikenhet och engagemang hos oss andra, både för honom som person och för hans perspektiv. Han bad inte om vår uppmärksamhet, vårt förtroende och vår kärlek – men han förtjänade dem alla tre.

Staffan var en son, en bror, en mycket god vän och en förebild för väldigt många. Han hade en sällsynt bredd av förmågor och var alltid hjälpsam och snabb på att lära sig nya saker. Som instruktör kom han med sin varma personlighet verkligen till sin rätt, både genom rå skicklighet och för att han verkligen önskade att dela med sig.

Staffan kunde leda och han kunde följa. Han kunde tala och han kunde lyssna. Han kunde verkligen lyssna. Han var otroligt uppfinningsrik och finurlig. Han dömde inte andra, och han gjorde ingen stor grej av det, om andra dömde honom.

En djup vördnad för naturen och den stora drömmen om att vara verkligt fri var hans sanna drivkrafter. Staffan hade modet att följa drömmar. Han kommer att vara djupt saknad medan hans minne ändå bär oss vidare.

Text: Axel Salomonsson



Text: Staffan Uneståhl Ortlieb

Vi har många som frågar oss om att få hoppa tandem på sommarkvällarna. Inte så konstigt, när solen bjuder på ett sällsamt fyrverkeri speglat i havet och älvarna

- Amos Hedberg

# Klubbkollen - Vad har hänt sedan sist?

## Sundsvalls Fallskärmsklubb

Text: Linda Lundberg

Sedan klubbkollen 2015 har Sundsvalls Fallskärmsklubb inte längre något eget flygplan eller någon pilot till sitt förfogande, vilket har mer än halverat deras hoppverksamhet. Men många av de som var aktiva då är aktiva även nu, och den goda sammanhållningen består – precis som deras populära och traditionsenliga boogie Bänkås Family Week. Boogiet är det viktigaste klubbens har och det kommer de inte att släppa taget om i första taget.

Fram till 2019 köpte Sundsvalls Fallskärmsklubb transporttjänst av ett lokalt företag, som försåg dem med flygplan, piloter och teknisk service allt i ett, men sedan ägaren av företaget valde att lägga ner flygverksamheten har de stått utan.

”Det fanns inte muskler i klubben för att ta över flygplanet, så efter det har det blivit betydligt mycket svårare för oss”, medger ordförande Kent-Ove Ulander.

En hoppssäsong innebär numera snarare en hoppvecka eller två som bäst. Hösten 2019 resonerade klubben kring alternativet att hyra in ett flygplan för hela säsongen 2020, men kom i slutändan fram till att det blev för krångligt och för dyrt. ”Och det var ju tur eftersom vi ändå inte fick hoppa under hela våren.”

### Samarbete med Umeå

Det som påverkade Sundsvallsklubben mest under den första covid-säsongen var att fallskärms hoppare från Norge inte kunde resa in i landet, som i så många år har gästade Bänkås Family Week med sina familjer. ”Family Week är väldigt viktigt för oss, det har pågått länge”, förklarar Kent-Ove. ”Det är ett bekant evenemang runt om i hoppssverige och det kommer vi att genomföra så länge vi kan. 2020 hade vi med oss Umeå istället och det fungerade bra. Det kom rätt mycket folk trots att det inte kom några från Norge, och vi fick ihop 650-660

hopp. Framför allt kändes det som att samarbetet fungerade.”

Det blev som ett slags startskott för fortsatt samarbete; Umeå kom ner med sitt flygplan till Family Week även i år och i höst ska klubbarna anordna en gemensam elevkurs som de har planer på att utveckla till 2022. ”Vi är i början på en diskussion om hur det kan se ut, men jag tror på fler samarbeten med grannklubbarna”, berättar Kent-Ove.

### Varmt, trevligt och vackert

Verksamhetsnedgången sedan 2019 har resulterat i ett tapp i medlemsantal, men många medlemmar som var aktiva 2015 är aktiva även idag. Kent-Ove talar varmt om sin fallskärmsklubb: ”Vi har en gammal hopparfamilj som fortfarande driver saker och ting, vi känner varandra väl och har vårt eget hoppfält mitt ute i skogen nästan, där vi råvar över oss själva. Det är varmt och trevligt att vara här och det är ett jåkla vackert ställe.” ■



En tradition är att välja ut årets låt, skriva om texten och öva in den ända in på småtimmarna runt brasan.

Foto: Amos Hedberg

## Sundsvalls Fallskärmsklubb i korthet:

**Antal medlemmar:** Cirka 20

**Ordförande:** Kent-Ove Ulander

**Chefsinstruktör:** Thomas Nyberg

**Tandeminstruktörer:** 2

**AFF instruktörer:** 4 **Hoppmästare:** 10

**Elevkurser:** En gemensamt med UFK, teori löpande

**Säsong:** Från slutet av maj till början av oktober. 2020-2021 ingen ordinarie verksamhet, bara hoppveckor

**Priser:** Annonseras i inbjudan till hoppveckorna

**Flygplan:** Inget ”eget” efter 2019, plan från grannklubbarna vid hoppveckor

**Hoppfält:** Bänkås hoppfält på Alnö utanför Sundsvall. SuFK äger fältet och driver det själva. 10-15 sängplatser och gott om utrymme för camping. Marka med allt man kan behöva, kök och stor grillplats finns

**Info:** frifall.com och Sundsvalls Fallskärmsklubb på Facebook



Foto: Amos Hedberg

När Bänkås Family Week dragit igång och människor samlats från hela hoppssverige och norra Norge, är mattan ett naturligt häng.

# VM Mondial 2020 (2021) i Tanay

Mondial, som betyder global på franska, innebär att man tävlar i alla grenar i en och samma tävling. VM 2020 var planerat att vara mondial men blev uppskjutet på grund av pandemin. Under 2021 genomfördes dock tävlingen, om än lite mer utspjitt än en klassisk mondialtävling.

Text: Pixine Lyckner  
Foto: Lena Kaulanen

Lena Kaulanen som var 'Head of Delegation' för det svenska landslaget berättar att istället för att alla tävlande var på plats samtidigt delade de upp grenarna på två veckor. Första veckan tävlade man i Formation Skydiving, Speed Skydiving, Canopy Piloting och Precision. Precisionstävlingarna hölls dessutom på ett annat hoppfält vid staden Kemerovo.

"Som enda delegationschef gick det inte att åka mellan fälten, jag hade pratat med organisationen innan och de skulle lösa transport men det blev tyvärr inte så", berättar Lena. Veckan därpå var det dags för grenarna Free-style, Freestyle, Canopy Formation, Wingsuit Performance och Wingsuit Acrobatics.

” Våldigt uppstyrt för att vara Ryssland!

Lena som varit på många tävlingar och är född i Ryssland berättar om tävlingen. "Jag blev glatt överraskad över hur uppstyrt det var. Det började med en riktigt pampig invigning och till skillnad från många andra ryska tävlingar jag varit med på så var det väldigt välorganiserat och det allra mesta fungerade väldigt bra!"

## FÖRSTA VECKAN 9-15 AUGUSTI HADE SVERIGE FYRA TÄVLANDE PÅ PLATS I TANAY.

**Canopy Piloting** - Stefan Burström på plats 31 av 45 tävlande.

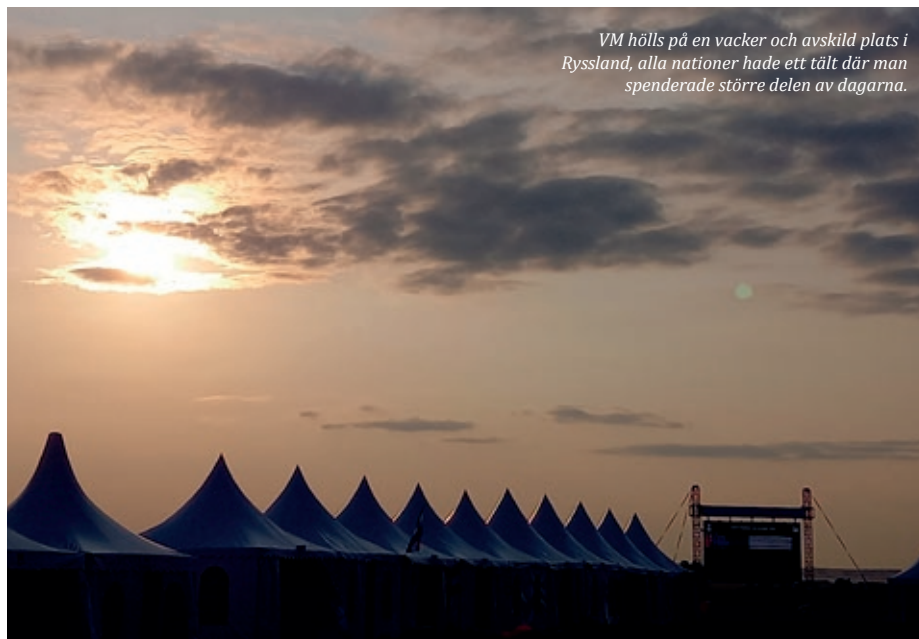
**Speed** - Henrik Raimer tog hem en andraplats av 20 tävlande i Herrklassen och 27 tävlande i den öppna klassen.

**Precision** - Magnus Falk på 14:e plats och Peter Bendt på 58:e plats.

## VECKAN DÄR PÅ KOM TRE ANDRA SVENSKAR NER OCH DET TÄVLADES FÖR SVERIGES DEL UTESLUTANDE MED WINGSUIT.

**Wingsuit Performance** - Ola Johansson på plats 14 av 35 och Martin Hovmöller på plats 30.

**Wingsuit Acrobatics** - Svenska laget Purple Pain bestående av Maja Vesterberg och Martin Hovmöller kom på sjätte plats av nio tävlande lag.



VM hölls på en vacker och avskild plats i Ryssland, alla nationer hade ett tält där man spenderade större delen av dagarna.

På plats i Ryssland fick alla delegationer en egen tolk som talade ryska och läste engelska på högskola. All information från organisationen gick via appen WhatsApp och alla delegationer fick ett ryskt SIM-kort att ringa och surfa med. Lena skrattar till och berättar att alla deltagare kanske inte var så förtjusta i den ryska maten och att den ryska kulturen kanske är lite svår ibland men på det stora hela var det ett väl genomfört evenemang med god stämning trots långa väderbreak.

Det som flera i delegationen vittnar om som negativt var att det tog väldigt lång tid för organisationen att döma hoppen för Wingsuit Acrobatics-lagen, vilket gjorde att de tävlande fick göra nästan alla hopp utan att få resultaten. "Vi är vana vid att få poäng och resultat efter varje runda och planera våra hopp utifrån eventuella missar", berättar Martin Hovmöller och fortsätter: "det kunde vi inte alls göra nu."

Det blir en hel del dötid när man är på plats klockan 07-21 varje dag. Som tur är fanns det en hel del aktiviteter att ta sig för. Maja, Martin och Ola tar del av Rysslands kultur.



Ola Johansson laddar inför tävling i sin Sverige-wingsuit.





Purple Pain och deras kameraman Ola Johansson dirtar utanför "Sverigetältet".

### Nådde inte handtagen

Wingsuitlaget Purple Pain (Maja Vesterberg, Martin Hovmöller samt Ola Johansson på kamera) råkade också ut för andra svårigheter. "De ryska planen var hemska, dörren var så hög att vi inte nådde handtagen, vi kunde därmed inte göra den exit vi tränat på hela sommaren, det var kaos!" säger Maja Vesterberg lite irriterat. "Det blev man ju väldigt besviken över, vi förlorade poäng då vi fick byta exit. Men, vi lärde oss att öva mer exitar inför nästa sommar, så att inte flygplanstyp spelar någon roll!" konstaterar hon. "Jag vet att vi kan bättre, så jag är inte helt nöjd med vår flygning men vi tog den placering vi räknade med trots allt så det känns ändå helt okej. Vi är väldigt redo för revansch nästa VM!" avslutar hon.

Martin berättar att nivån på Wingsuit Acrobatics har skjutit i höjden. "Det var tydligt att utvecklingen går fort och det kommer nog fortsätta så", säger Martin. "Många lag kommer att förändra taktiken mycket genom att byta från 'intermediate'-dräkter till 'advanced' (från mellanstora till stora wingsuits), vilket nog kommer ha en enorm påverkan på resultaten i framtida tävlingar.

Ola Johansson, Purple Pains kameraman, tävlade även i Wingsuit Performance. "Det var mitt första besök i Ryssland och jag var väldigt positivt överraskad, det var ett väldigt välorganiserat VM på en vacker plats." Ola är nöjd med sin placering men råkade ut för tekniskt strul då hans 'fysight' gick sönder inför ett hopp. "Det hoppet blev sämre och jag flög lite osäkert de sista hoppen men i övrigt är jag nöjd!" säger han.

### Svensk pallplats

Sveriges största bedrift under VM detta år är Henrik Raimer som tog hem en pallplats och en silvermedalj. "Jag är jätteglad och nöjd med min insats. Det var en bra och jämn tävling, där ingen hade råd att göra ett misstag." Även Henrik upplever tävlingen som välarrangerad och att allt flöt på som det skulle, dock med långa väderbreak första veckan. "Det hade såklart varit roligare om alla hade kunnat vara där samtidigt och om fler svenskar hade kunnat följa med", ler Henrik och fortsätter: "men det blir nya tävlingar nästa år och nya möjligheter till svenska framgångar!" ■



En glad Henrik med sina två silvermedaljer



Henrik Raimer är redo för tävling



Henrik tillsammans med svenska Niklas Hemlin som tog guld för USA i FS8 och Stefan Burström som tävlade i Canopy Piloting.

**HENRIK RAIMER** tog hem en andraplats i "Speed" i klasserna Herr och Open. Hans snabbaste runda var 503,25 kilometer i timmen och medelhastigheten under de sex rundorna var 499,20. På första plats kom amerikanska Kyle Lobpries med en medelhastighet på 504,07 och på tredje plats belgiska Luc Maisin med 498,18 i snitt.

# MARTIN HOVMÖLLER

**Ålder:** 38

**Från:** Sollentuna

**Bor i:** Kista

**Jobbar som:** Infrastrukturatekniker

**Familj:** Mamma Ann-Sofi,  
pappa Sven, bror Anders

**Började hoppa:** 2010

**Antal hopp:** 3200

**Tävlar i:** Wingsuit acrobatics

**Instruktörsgader:** HM

**Andra intressen:** Klättring,  
TV-spel, elektronik

## NYFIKEN PÅ

# Martin

Text: Linda Lundberg  
Foto: Ola Hansson

Martin Hovmöller är en flitig wingsuitflygare och tävlar årligen mot de bästa i världen. I augusti i år deltog han i VM i Ryssland, där han tävlade tillsammans med Maja Vesterberg och fotograf Ola Johansson i grenen Wingsuit acrobatic och solo i Wingsuit performance. Han tävlar dock inte just för tävlandets skull, det hade han egentligen kunnat vara utan. "Det är ett nödvändigt ont för att få till all träning. Man lär sig så mycket på träning och det är det som är roligt."







Foto: Ole Hansson

Martin med lagkamraten Maja Vesterberg i Purple Pain.

att jag kanske borde fortsätta i alla fall ett tag, för det var ju faktiskt kul.”

### Wingsuiten drog igång allt

Martin hann bara göra ett hopp efter utbildningen den säsongen, eftersom vädret var så dåligt under sommaren, och följande tre säsonger gjorde han endast ungefär 50 hopp per år. ”Jag fastnade inte direkt. Det var när jag började hoppa med wingsuit som det drog i gång. Jag ville egentligen börja med wingsuit direkt för jag tyckte väl att det såg så coolt ut, men först 2014 kunde jag göra mitt första hopp med wingsuit.”

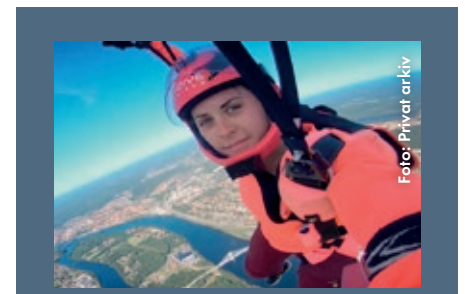


Foto: Privat arkiv

### MAJA VESTERBERG, LAGKAMRAT:

Jag lärde känna Martin sommaren 2018, då jag testade wingsuit för första gången. Ena sekunden satt vi och snackade på verandan om First Flight Course, och innan jag ens hann tänka till satt vi i planet för att flyga tillsammans. Den första veckan gjorde vi 50 hopp ihop, och nu tre somrar senare har vi cirka 600 hopp tillsammans.

Martin har sedan vårt första hopp varit en otrolig trygghet för mig. Han har ett lugn över sig som är svårt att förklara. Den tryggheten han utstrålar peppar mig att både hoppa mer och våga utmana min flygning. Jag är oerhört glad och tacksam att han, med så mycket erfarenhet och så mycket kunskap, ville hoppa med mig då när jag var så ny, och att han fortfarande vill. Han är än idag min stora inspirationskälla och den som pushar mig framåt att lära mig mer. Han är en väldigt omtänksam och hjälpsam person, som är lättisam och rolig att umgås med. Han är kunnig, ordningsam och noggrann i saker han gör, vilket är de egenskaper som får mig att känna tillit till honom.

Jag märkte väldigt fort att Martin är helt hopptökig. Jag har aldrig mött någon som är lika peppad på att mata hopp som jag själv. Han packar snabbare än blixten och är alltid redo att åka upp igen. Vilket, förutom att ha roligt ihop, är den perfekta kombinationen för två personer i samma lag. Jag är peppad inför framtida flygningar och hur mycket vi kan lära oss av varandra. Jag hoppas verkligen att han vill fortsätta i MINST 600 hopp till.

När Martin möts för en intervju är det bara några dagar kvar tills han ska åka till Ryssland. Han och hans lagkamrat Maja, som tillsammans utgör laget Purple Pain, har gjort 300 hopp tillsammans i år och ägnade hela juli månad åt träning, men trots allt engagemang är Martin inte särskilt spänd över världsmästerskapet. ”Ingen av oss hetsar över att vi ska vinna, både Maja och jag är medvetna om vilken nivå vi ligger på och vi vet lag som är bättre. Båda tycker jättemycket om att hoppa fallskärm, och att vara med på tävlingar är ett sätt att utvecklas på, så även om vi åker till VM har vi inga krav på medalj. Vi hoppas på topp fem, bäst av de som inte jobbar med det här”, säger Martin, och syftar på de som jobbar i vindtunnlar. ”Framför allt några från USA är löjligt duktiga.”

Han uppger att han och Maja har tunnlat omkring 25 timmar och menar att det är i den man lär sig allra mest. För några år sedan, innan tunnelträning blev praxis för wingsuitflygare, var ingen i närheten så bra som de är nu, berättar han. ”Då var det en prestation att ta ett enda grepp, nu är det en helt annan sak.” Ingen kan bli så skicklig som den som tunnlar mest.

### Träning före tävling

Efter Martins hemkomst från Ryssland kan han tala om att han och Maja slutade på en sjätteplats av nio i årets världsmästerskap. ”Det känns helt okej. Jag hoppades på plats fem, men jag trodde att vi skulle komma på plats sex.” I performance kom han på 30:e plats, men i den grenen deltog han framför allt för att få hoppa mer under tävlingsdagarna och undvika väntandet som ofta hör till. Mer om VM kan du läsa om på sidorna 14-15.

Martin tycker uppriktigt sagt inte att det är särskilt kul med tävlingar alls; man får oftast som mest två hopp om dagen men måste sitta på hoppfältet från klockan åtta på morgonen utan tillåtelse att lämna – dessutom tillkommer en prestationsångest. ”Antingen förväntar sig folk att man vinner, och gör man det så är det ju bara förväntat och inget mer, gör man det inte känner man sig misslyckad.”

Årets världsmästerskap i Ryssland visade sig dock bli ett aktivt evenemang. ”Det var kul i acro! Det var inte segt för mig som hoppade performance också, jag kunde göra sju hopp per dag de första dagarna.” Martin hoppar i lag för att få hoppa med andra så mycket det går och på så sätt utvecklas hela tiden. Han tycker att han och Majas utformning av deras träning passar honom perfekt. ”Vi ’dirtar’ ingenting, alltså går omkring på marken och testar, utan på väg till planet säger vi en formation var och så gör vi dem.”

### Annorlunda mot allt annat

Innan Martin helt och hållet fastnade för wingsuitflygning började han förstas med traditionell fallskärmschoppning som alla andra. Det var ett tandemhopp som ledde in honom i sporten, år 2009. På den tiden jobbade Martin på Nordnet i Västerås, när en kollega frågade om folk ville hoppa tandem. Kollegan, Mark Wemhöner, var ingen tandempilot men han hade fallskärmslicens. Ingen nappade på inbjudan förutom Martin, och några veckor senare gjorde han sitt tandemhopp på Fallskärmsklubben Aros med Patrik Ingel.

”Det kändes mest överkligt. Det var inte det roligaste jag gjort, men det var annorlunda mot allt annat man gör i livet. Jag kommer inte ihåg uthoppet, jag fick en blackout! På tåget hem försökte jag få tillbaka minnet och tänkte att det här kommer jag ju aldrig att vara med om igen – tills jag kom på att jag kan ju gå en kurs.” Martin anmälde sig till AFF-kursen på Aros direkt och gick utbildningen året därpå. ”Det var inte det läskiga som var det jobbiga, utan det prestationsmässiga. Jag fick göra några omhopp, men andra hoppet gick alltid bra varje gång. Målet var bara att ta certifikat, jag hade inga planer på att fortsätta. Jag ville bara ha åstadkommit något.”

Hopp nummer nio uppskattade han inte alls, men det tionde däremot, låghöjdshoppet, tyckte han mer om eftersom det var så annorlunda. ”Solohoppet efter det gillade jag mycket bättre och då började jag tänka

Det här var innan reglerna för wingsuit-hoppning skrevs om, så när Martin hade gjort 300 hopp fick han hoppa en så kallad tvådelad wingsuit. "Jag tror att tanken var att man skulle ha mer rörelsefrihet, men man knäppte ju ihop delarna så jag vet inte varför den skulle ha varit bättre, den var ganska komplicerad överlag. Det fanns ingen instruktör på den här tiden heller, det var ingen som visste riktigt hur man skulle göra. Någon med 25 wingsuithopp behövde bara ge en briefing och säga hur man gör en exit och ett drag. Det var så progressionen i wingsuit såg ut, att man prövade saker efterhand. Nu skulle jag inte rekommendera någon att göra på det sättet."

### Känslan av att flyga

Att hoppa med den tvådelade wingsuiten innebar inte direkt att någon milstolpe var nådd för Martin. "Jag ville inte hoppa någon 'fuskwingsuit', jag längtade fortfarande efter att få hoppa en riktig."

Efter 500 hopp fick han äntligen göra det, och det var då han fastnade helhjärtat för sporten. Det var sommaren 2015 och en egen wingsuit var redan beställd inför det 500:e hoppet. För Martin är det inte adrenalinet eller farten som lockar mest med att flyga wingsuit – tvärtom skulle man kunna säga. "Med en wingsuit kan man faktiskt få känslan av att flyga. Man kan vara uppe jättelänge och slappna av på ett sätt som man inte riktigt kan göra när man bara faller rakt ner. Jag följer inte stereotypen som kanske har drömt om att kunna flyga, det har aldrig existerat i min värld. En del drömmer om att flyga bland coola moln, och visst är det najs men jag skulle aldrig avbryta ett träningshopp för det."

Dåvarande klubbkamraten Richard Lidström hade gått en wingsuitkurs i USA och han blev en bra flygkamrat. "Då hade jag faktiskt någon att hoppa mycket med och började känna att jag kunde utvecklas. Det är fortfarande det jag tycker är roligast, att lära mig nya saker." Antal hopp på ett år ökade till 300-400, och 2018 när Martin tog tjänstledigt över sommaren fick han till hela 600 hopp. Nu har han 2000 wingsuithopp och 3200 hopp totalt. "Jag försöker uppmana mig

själv att göra ungefär 60 'vanliga' hopp om året, för att hålla mina färdigheter i andra hoppformer än wingsuithoppning fräscha."

### Mästerskap i lag

Martins wingsuitkamrat Richard förolyckades tragiskt nog 2017 i ett basehopp. Hans bortgång var en stor förlust för många och så även för Martin, han lämnade en stor saknad efter sig. Det hade hunnit tillkomma några fler aktiva wingsuitflygare på klubben vid det laget, men 2018 började Martin hoppa för Stockholms Fallskårsklubb i Gryttjom istället för Aros i Västerås, och det var det året som han hörde Maja Vesterberg prata om att hon ville börja hoppa wingsuit. "Dagen efter gjorde vi vårt första hopp och sedan fortsatte vi att hoppa. Vi har hoppat en hel del i Gryttjom, och fyra gånger har vi varit med på ett wingsuitläger i Portugal som arrangeras av norrmän. De vill att man ska få hoppa med erfarna utan att betala dyra coachingavgifter." 2018 var, som tidigare nämnt, också året som Martin tog tjänstledigt för att få möjlighet att satsa på hoppningen så mycket det gick. Han hade hoppats på att vinna SM i performance, men kom trea, och det var bara ettan och tvåan som kom vidare till VM det året. Det ledde dock till att han fick chansen att ta en plats i ett tiomannalag (en plats som tillhörde en av wingsuithopparna som åkte iväg till VM), och tog hem ett SM-guld i tiomanna istället.

” Även om något går dåligt i ett hopp som man gör tillsammans så är det roligt ändå.

Samma år vann Martin och Philip Han Riksmästerskapet i den nybyggda vindtunneln Indoor Wingsuit tillsammans, och året därpå tog han och Maja hem SM-guldet i Wingsuit Indoor – det första svenska mästerskapet i sitt slag som någonsin arrangerats.

2019 gavs wingsuitlandslaget tre platser och Martin åkte till Italien för att tävla i världscupen i performance, men han vet vilken gren han föredrar.



Foto: Privat arkiv

### MARY HIERTONN, HOPP- OCH KLÄTTERVÄN:

Jag lärde känna Martin genom hoppningen. Antagligen träffades vi för första gången under sommaren 2017. Vi hoppar sällan tillsammans men när vi hoppar så är det sittandes genom feta moln fyllda med iskristaller eller han med sin wingsuit och jag som försöker flyga ifatt, utan wingsuit.

Martin är den där personen som lär mig lösa Rubiks kub (tillägg från redaktören: Martin är väldigt snabb på att lösa Rubiks kub och har ett personligt rekord på 18.9 sekunder), som tar hand om mina flyttlådor när jag stuckit från stan, som skickar ett meddelande och frågar hur jag mår när jag inte riktigt mår, han är den som säger "du försökte ju inte ens" när jag trillar ner från klätterväggen och som säger "jag sa ju det" när jag lyckas klättra hela vägen. Martin är en fin vän.

"Acro är mycket roligare än performance; det är inte så kul att göra 200 träningshopp helt själv. Och även om något går dåligt i ett hopp som man gör tillsammans så är det roligt ändå. Det finns ingen coach, utan man får hitta på lösningar på problem helt själv – det finns inget facit. Det kan visserligen vara lite jobbigt ibland när man inte fattar varför det inte går bra, men allt blir mindre allvarligt när vi får flyga som vi vill."

### Från fyrmanna till bigway

Även innan Martin kunde börja flyga wingsuit tyckte han såklart bäst om att hoppa och utvecklas mycket med andra. "Från början hade jag ett tjejlager. Eller, jag hoppade in när en tjej hoppade av. Vi hette först Falling Cheetahs, tills jag fick igenom att byta namn till Fallout.



Hoppning på Skydive Seven i Portugal 2020, från planet Pilatus Porter.

Foto: Pär Seifström



Storformationsläger på Skydive Perris i Kalifornien, 2017.

Foto: Craig O'Brien

Vi hoppade tillsammans i två-tre år och ett år tog vi SM-guld i A-klassen, den lättaste klassen, både utomhus och inomhus”.

Han deltog i några storformationsläger på den här tiden också och var i USA några gånger. ”Det väldigt kul, förutom allt runt omkring, att gå runt på marken och briefa.” Han var med på läger 2016 och 2017 och lärde sig teknikerna kring stora formationer, men till slut kändes det mest som att han var där för att andra skulle lära sig.

### Löser gärna problem

Det finns inget annat intresse som kan mäta sig med wingsuithoppning för Martin, men under vinterhalvåret eller när vädret inte tillåter hoppning ägnar han sig en hel del åt inomhusklättring. ”Jag har faktiskt klättrat lika länge som jag har hoppat. Några kompisar hade provat och jag hängde på. En av dem fortsatte i ett par år, men nu är det bara jag kvar.” Han tror att det är problemlösningen som lockar honom mest; ”det finns ett problem på väggen, man ska lösa problemet och så känns det bra när man har löst det.” Utomhusklättring krockar vanligtvis med hoppssäsongen, men under pandemin 2020 kunde det bli mer av den varan eftersom det blev mindre hoppning. När han är hemma i Kista, Stockholm, spelar Martin gärna datorspel, men inte heller i den världen tycker han om att tävla. ”Jag spelar med kompisar i co-op (kooperativt spelade, reds.anm.) eller single player.”

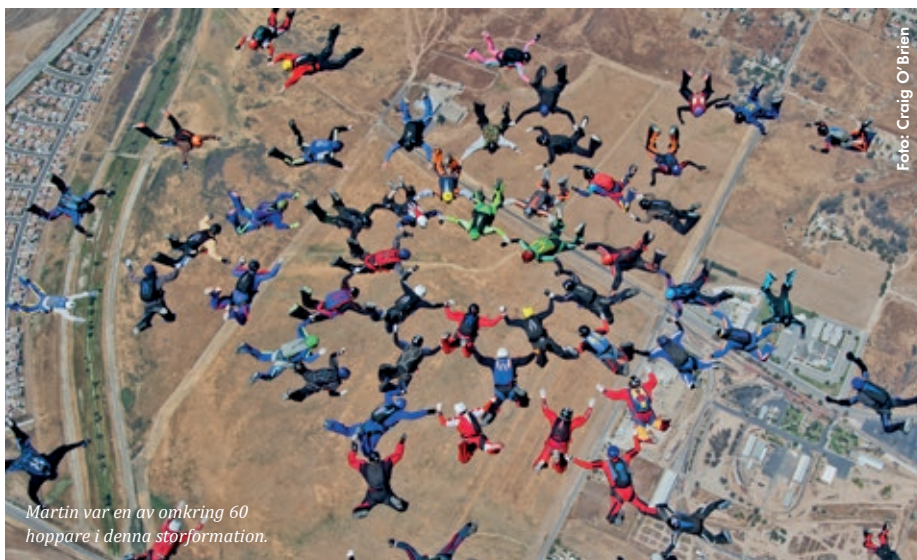
### JOHANNES KLEFBOHM WIDHAM, WINGSUITKAMRAT:

Jag och Martin har flugit wingsuit ihop i drygt fem år nu. Han finns alltid där med en hjälpande hand, till allt ifrån att programmera ”Fly Sight” (en GPS-enhet som sparar information och detaljer om hopp, reds.anm), till att hinna trycka ner skärmen för att hinna med ett kort call. Martin är en person som är väldigt lätt att umgås med, enda gången jag kan komma på att jag har varit irriterad på honom är när jag fått sitta i baksätet i min egen bil för att han ropat ”shotgun” (paxat passagerarsätet i fram, reds.anm.)!

Det har varit fantastiskt att se honom utvecklas med sporten. Även att se hans och Majas lagsatsning med Purple Pain på nära håll, som deras sporadiska kameraman. Martin är en engagerad, kunnig och hjälpsam hoppkamrat som vad jag vet hjälpt flest nybörjare med deras ”first flight course”.



Foto: Privat arkiv



Martin var en av omkring 60 hoppare i denna storformation.

Foto: Craig O'Brien

Martin växte upp i Sollentuna med en äldre helbror, och till familjen hör också tre halvbröder och en ingift syster. Under gymnasiet tränade han udda kampsporter i några år: kendo och jodo. ”I jodo lär man sig att fäktas mot ett svärd med en stav. Som fäktning fast coolare! I Japan är det som amerikansk fotboll i USA, alla håller på med det, men det existerar i princip inte i Sverige.” Sporten tillämpar dessvärre en planerad progression, vilket innebär att Martin inte kunde missa en enda vecka utan att helt halka efter. ”Det blev också en jobbig prestationsgrej så jag slutade. Det är en bra grej med klättring, du kan komma tillbaka efter år – och ja, kanske blivit sämre – men du kan fortfarande klättra.”

### Favoritlandet att resa till

Martin gillar inte bara japansk sport, det är även hans favoritland att resa till. ”Det började med att jag var nördig med tv-spel och manga, och det finns mycket kul för en nörd, arkader och sådant. Nu har jag varit i ganska många städer i Japan eftersom det är det enda landet jag vill åka tillbaka till. Det är något speciellt med det landet. Det är ganska likt Sverige men mer lugnt, det är tyst på tågen och tågstationerna är som centralen gånger tre men du krockar aldrig med någon. Det är något magiskt över det. Det är löjligt mycket folk, men det känns inte trångt.”

Sedan Martin började hoppa har han dock bara rest i syfte för att hoppa, och i Japan bedrivs det inte direkt någon hoppning. ”Vad jag vet har de två klubbar, men en av dem har inte ens ett klubbhus.” Om det skulle bära av till utlandet utan att hoppning var inblandad någon gång i framtiden är det Japan som skulle vara destinationen.

### Bygger och modifierar

När Martin tog studenten från naturprogrammet på gymnasiet hade han sett till att skriva 1.6 på högskoleprovet, eftersom det

var det som krävdes för att komma in på högskoleingenjörsprogrammet inom data-teknik på KTH när hans storebror blev antagen. ”Men mitt år kom alla in, så det var ju ganska onödigt.”

Datorintresset fanns sedan barndomen. ”Jag växte upp med datorer, min farsa var forskare på Stockholms universitet och höll på med datorer, vilket gjorde att vi hade en dator hemma innan någon annan hade det. Jag blev intresserad av datorerna i sig, medan min bror blev intresserad av det som körs på dem, mjukvaran.”

Yrkesmässigt arbetar Martin som infrastrukturtekniker på Kindred (före detta Unibet) sedan tio år, och jobbar för att förbättra systemen och introducera nya lösningar. Han uppskattar att han kan jobba i Linux, ett operativsystem som är effektivare än Windows.

Datorintresset har även lett till att han pysslar med avancerad teknik hemma som en hobby. Han har exempelvis byggt två 3D-skrivare själv. ”Det är att bygga dem som är det intressanta, inte att använda dem. Jag tycker att det är kul att modifiera spelkonsoler också; jag har till exempel lagt till HDMI-portar på konsoler som är gjorda för gamla antennkablar, och modifierat gameboy-skärmar så dom får bakgrundsbelysning. Jag har också byggt en arkadjoystick från scratch som fungerar på så gott som alla spelkonsoler.”

### Fullt fokus på hoppning

De senaste tio åren har hoppningen varit Martins främsta fokus. Han lägger hundra procent av sin semester på hoppningen, och det har han inga planer att ändra på. ”Just nu är målet att klättra en eller ett par placeringar på VM 2022 i Eloy. Långsiktigt är planen bara att fortsätta hoppa mycket och ha roligt.” ■



Foto: Jasper Taal

Hangarfest med Erik-Erik

Text: Pixine Lyckner

# Burning Clouds – ett färgsprakande boogie

Det är många nya eventarrangörer vid rodret den här sommaren, i förra numret skrev vi om lägret Young Guns och nu i augusti seglade en ny eventstjärna upp på vår hopp Himmel. Med influenser från festivaler som 'Burning Man', 'Tomorrowland' och svenska 'Way out West', samt helt utan rädsla för att gå all in med aktiviteter och sponsorer presenterades boogiet Burning Clouds. Ett härligt gäng med stora ambitioner och tydliga visioner skapade det boogie de själva ville besöka och det blev minst sagt succé.

Burning Clouds gick av stapeln 19-21 augusti på Stockholms Fallskärmsklubb och arrangerades av Maria Hiertonn, Kristiina Sadian, Kimberly Rizzo samt Olivia Axelsson.

## Hoppning och aktiviteter för alla smaker

Utöver fallskärmshoppning bjöd eventet bland annat på helikopterhoppning, tatuering, load organizers, inhopp, godisregn, hängmatteområde, massage, pop-up stores från Uffes Hopp Shop och Raven Darewear, ölbur, fiskdamm, påskäggsjakt, tie-dye-hörna, slip-and-slide, DJ och öl-precision.

"Most fun I had in the sky since I can remember!"

– Will Snelson

Sista kvällen hölls en stor avslutningsfest med middag och ett stort lotteri där hela 34 olika priser lottades ut. Därefter bjöds deltagarna på en eldshow samt ett rejält dansgolv med DJ i hangaren tillsammans med flygplanet Erik-Erik.

## Tydlig vision

Olivia berättar att visionen för boogiet var ett event med kärlek och gemenskap i fokus. Inget skills camp, ingen press, inga måsten. Eventet skapades för att ha roligt tillsammans, kanske hoppa med dem man vanligtvis inte hoppar med

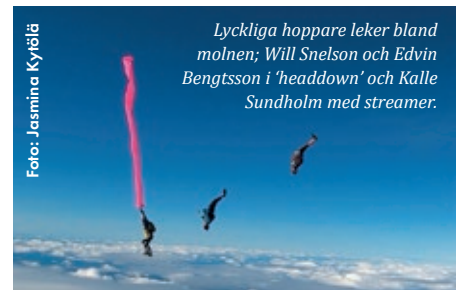


Foto: Jasmina Kytölä

Lyckliga hoppare leker bland molnen; Will Snelson och Edvin Bengtsson i 'headdown' och Kalle Sundholm med streamer.

” Det var ett superkul event! Jag hoppade rätt mycket så kan inte uttala mig så mycket om festerna men tjejerna gjorde ett grymt jobb!

– Jasmina Kytölä

och framförallt att dela det underbara som fallskärmvärlden har att erbjuda. Förhoppningen är även att ordet kring vår gemenskap ska spridas och locka fler nya hoppare.

”Vi började planera i februari och insåg tidigt att vi behövde sponsorer, både för vinster och ekonomiskt stöd men även för att få spridning. Vår förhoppning är att vår 'aftermovie' ska spridas i sponsorernas kanaler för att få räckvidd och locka nya fallskärms-hoppare” berättar Maria Hiertonn.

”Såhär i efterhand är vi så sjukt glada, nöjda och tacksamma över vad vi har åstadkommit och hur bra allt blev. Vi fick tre dagar av bra väder, glada miner och 'good vibes'. Vi har fått så mycket kärlek från alla deltagare och känner enorm tacksamhet till alla som kom och spred sin fina energi, samt inte minst till alla våra sponsorer och vårt 'ground crew' som gav oss massor av ovärderlig hjälp” säger Olivia Axelsson. ■



Foto: Olivia Axelsson

Det bjöds på massor av skojiga hopp, bland annat helikopterhoppning.



Foto: Will Snelson

Osvaldo Appelgren och Challe Hallberg njuter av himlen.

# Äntligen, lång väntan på väder... och seger!

När SM i tiomanna återvände till ursprungsarrangören, Fallskärmklubben Aros, som inte arrangerat detta SM sedan 2015, var sex lag från norr till söder anmälda. Ett svenskt mästerskap som efter en evighetslång väntan på hoppbart väder fick avgöras på bara en omgång.

Flera av lagen anlände redan på torsdagen för att träna i två dagar innan tävlingen skulle äga rum. Men vädret visade sig från sin allra sämsta sida med tunga, låga moln och regn. I stället blev det många uthoppövningar ur attrappen och tillfällen att besöka flygplanet i hangaren för att öva på att ställa upp ledet inför exit. Stämningen var ändå god och tålamodet berömvärdt och inför fredagskvällens tävlingsmöte satt sex taggade lag och väntade med spänning på lottningen.

”Tänk att ha fått dela rum i fyra dagar med dessa härliga lagkamrater, oslagbart

– Toby Hellmark, Fast Scones

## Hopplös prognos

Domarnalottade de fyra hoppens formationer och startordningen. Ett av Stockholmslagen "Gryttjom Rapidos" skulle bli först ut på lördag morgon var det tänkt, men det dystra vädret höll i sig och ju längre lördagen fortskred sjönk förhoppningarna om hopp mer och mer. Hoppledaren Camilla Björklund bad till vädergudarna och såg hoppfullt upp mot himlen varannan timme utan resultat. När klockan blev sex ställdes hoppningen för dagen och det beslutades att använda söndagen som reservdag enligt reglerna. Prognosen för söndagen såg ändå lite lovande ut och det fanns förhoppning att SM ändå skulle kunna genomföras.

”Efter lång väntan blev det till slut ett hopp som vi känner oss väldigt nöjda med.

– Nils Hedström, Gryttjom Rapidos

## Äntligen väder

Vid hoppstart 8.00 vändes nästan 70 ansikten mot himlen och möttes än en gång av den grå, tunga skyn och modet sjönk. Men som genom ett trollslag bröt solen försiktigt fram och organisationen och de tävlande fick eld i baken. När tävlingen väl drog i gång under nästan klarblå himmel, gick det med otrolig fart. Flygplanet var tankat för sex lifter och med en cykel på runt 17 minuter per lift, hann alla sex lagen precis göra sitt första och enda hopp på hela helgen, innan himlen två timmar senare mulnade igen och det var färdighoppat. Alla lagen var så otroligt taggade och redo och det sjöd av iver och entusiasm. Sällan har man skådat

”Årets roligaste hopp med fantastiska vänner, och vi ser redan fram emot nästa års SM.

– Johan Hellström, 84 Grams

hoppare vara klara i så god tid att laget på tur var påklädda och klara redan innan föregående lag lastat i.

## Äntligen seger

Hoppet som gjordes var en så kallad "hand-prop" och lagen landade med blandade minner, en del såg nöjda ut och andra mindre nöjda. Trots att endast fyra av lagen fick ihop formationen helt, låg det spänning i luften om hur medaljerna skulle fördelas. Tanken var att alla hoppnen skulle live-bedömas av domarna och att deltagarna skulle följa det hela, samlade i TV-rummet. Men även tekniken lät vänta på sig och kom aldrig i gång trots tappra försök, så in i det sista var det oklart vilka som skulle avgå med segern. Prisutdelningen hölls på verandan och när bronset gick till gotlandslaget "In-Formation" jublades det rejält eftersom det var Gotlands första SM-medalj i tiomanna.

Silvret gick till "Gryttjom Rapidos" från Stockholms Fallskärmklubb och inför utdelningen av guldmedaljerna vågade skåningarna nästan inte hoppas på att det äntligen skulle hända. Guld till "Fast Scones" från Skånes Fallskärmklubb. Laget som varit med i så många år, med många av deltagarna med från starten, och som varit ständiga silver och bronsmedaljörer fick äntligen sitt välförtjänta guld. Lyckan var total och glädjen delades med alla. Det blev en fin avslutning på helgen för skåningarna som varit på klubben ända sedan onsdagskvällen och som tillsammans med Umeålaget "84 grams" var ett av de två mest långväga lagen. Umeås lag och Aros hemmalag "Fighting Tigers" slutade båda på en delad femteplats med 9 hoppare i formationen. Fjolårssegrarna "Gryttjom All-stars" från Stockholms Fallskärmklubb fick inte till det första hoppet och slutade på full formation men med maxtiden 40 sekunder och blev därmed utan pallplats denna gång. ■

”Ja men nu så har vi ju i alla fall gjort ett träningshopp inför nästa år.

– Anders Persson; Fighting Tigers



Bakre raden fr. v: Toby Hellmark, Adrian Cederholm, Marcus Hellberg, Josefin Englund. Nedre raden fr. v: Jesper Forsman, Linda Svensson, Johanna Englund, Jenny Fransson, Johan Svensson, Hillevi Gustafsson.

## RESULTAT

1. Fast Scones, SFK	10p	26,30 s
2. Gryttjom Rapidos, SF	10p	31,80 s
3. In-Formation, GOF	10p	37,25 s
4. Gryttjom Allstars, SF	10p	40,0 s
5. 84 grams, UFK	9p	40,0 s
5. Fighting Tigers, FKA	9p	40,0 s

”Till sist lyckades de fina sportsmännen och kvinnorna från Skåne vinna den prestigefulla kampen om 10-mannabucklan – så roligt och det befäster verkligen ordspråket "Trägen vinner!"

– Sven Mörtberg, Gryttjom Allstars



Laget Gryttjom Rapidos. Bakre raden fr. v: Alexander Luiga, Francesco Franzé, Nils Hedström, Joakim Berlin, Frank Almanning, Göran Schwarz. Nedre raden fr. v: Catharina Gilljam, Annika Björnström, Maria Sukhova, Karin Lien.



Laget In-Formation. Stående fr. v: Sofie Larsson, Ola Egefalk, Kitten Nordlöf, Tomas Stengård, Niklas Larsson, Linus Olofsson, Fredrik Olin. På huk fr. v: Björn Fristedt, Philip Nilsson, Jens Grahm.

# Tips och Trix: Att resa med rigg

Text: Pixine Lyckner

I takt med att vädret växlar, träden skiftar färg och fler och fler fått en andra dos av covid-vaccinet börjar många planera resor igen. Hoppresorna kallar men hur är det nu, hur reser man bäst med rigg?

Rönen om huruvida man ska checka in sin rigg eller inte är många och det är inte helt enkelt att veta vad man ska tänka på när man reser med sin rigg. Vi har pratat med Andreas "Bersa" Bergström och Ulf "Uffe" Anderzon som båda har varit på många hoppresor och som gärna bidrar med sina bästa tips kring riggar och material under resor.

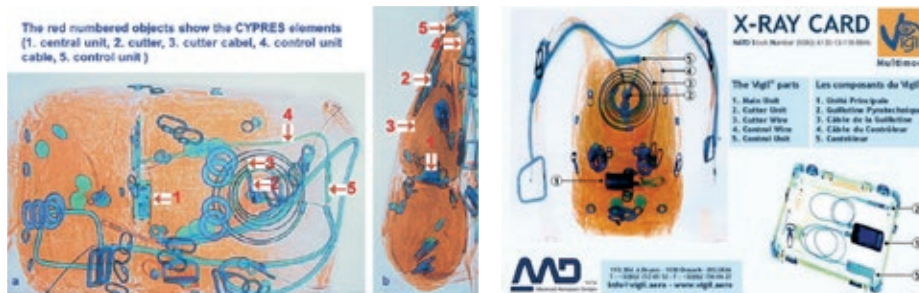
## BERSA LISTAR FÖR- OCH NACKDELAR

### Incheckat bagage:

- + Man slipper strul i säkerhetskontroller.
- + Skönt att inte bära runt på den.
- + Ingen stress på flygplatsen.
- Incheckat bagage kan försvinna, det kan vara väldigt surt att inte ha riggen på halva hoppresan och kan vara struligt att få den skickad till den plats man befinner sig på.
- Väskan kan få sig en rejäl smäll i bagagehanteringen. En ordentligt hård resväska är att rekommendera.

### Handbagage:

- + Man har hela tiden riggen under uppsikt och i eget förvar, du har därmed koll så att den inte försvinner, får sig en smäll eller råkar ut för något annat.
- Jobbig att bära runt på flygplatsen.
- Rigger kan väga för mycket för den tillåtna maxvikten för handbagage. Det kan bli väldigt dyrt att betala för övervikt när det kommer till handbagage
- Den är otymplig och får knappt plats i bagagefacken på vissa flygplan.
- När jag har haft den som handbagage har jag fått plats med den i en liten väska. Men har man en lite större rigg så får man lägga in den naken. Man vet aldrig vem det är som stuvor in bagage bredvid riggen och det kan tryckas och dras i den väldigt mycket.
- Det absolut jobbigaste är att det ofta blir strul på flygplatserna, många har aldrig sett en rigg och är deras engelska inte så bra blir det jobbigt.



Att ha med sig en röntgenbild till säkerhetskontrollen för att kunna visa vad säkerhetspersonalen ser på sina skärmar är en god idé. Dessa bilder finns att skriva ut på respektive hemsida och ofta medföljer ett kort med denna information vid köp av ny räddningsutlösare. På bilderna ser du Cypres till vänster och Vigil till höger.

”Efter att ha upplevt både det positiva och negativa med såväl handbagage som incheckat är ändå min rekommendation att checka in riggen!

- Bersa

## Ska riggen vara incheckad eller gå som handbagage?

Uffe, som driver Uffes Hopp Shop tillsammans med sin fru Helén, föredrar att ha riggen incheckad. Tillsammans har de varit på många hoppresor och deras tips är att lägga riggen i en plastpåse, därefter i en riggväska och att checka in den. Har man en Cypres bör man alltid ha med sig resedokumentet för det lands flygplats men kommer besöka. Dessa finns att skriva ut på [www.cypres.aero](http://www.cypres.aero), där kan man även skriva ut ett litet cypreskort med information till flygplatspersonalen samt en röntgenbild som visar vad de kommer se på röntgen.

Många väljer att ta riggen som handbagage, riggar kan dock vara både för stora och för tunga för handbagage. Flygbolagens regler kring handbagage skiljer sig en hel del, se till att hålla koll på dessa restriktioner för just det flygbolag du ska resa med!

## Om jag har riggen som handbagage, vad säger jag i säkerhetskontrollen?

”Att det är en fallskärm. Oftast inga problem. Men vissa flygplatser är osäkra och kan få för sig allt möjligt även om man faktiskt får ha med den som handbagage”, säger Bersa.

Flygplatsernas säkerhetskontroller blir allt mer strikta så planera din hoppresa redan från ankomst till flygplatsen och kom i god tid för att hinna göra abrovinscher i planeringen om det skulle behövas. Det vanligaste man stöter på är att personalen på flygplatsen inte vet hur en fallskärmsrigg är uppbyggd, vad en Cypres (eller annan räddningsutlösare) är och de behöver aktivera rutiner för okända föremål.

”På Arlanda är det aldrig några problem men utomlands kan det bli ganska svårt ibland”, berättar Bersa. Han fortsätter: ”En gång blev jag stannad på en random kontroll på Heathrow och efter att alla möjliga chefer varit och kollat på den fick jag beskedet att den antingen ska öppnas upp helt eller checkas in. Men det var tio minuter kvar på boarding så det fanns ingen tid att checka in den. Det slutade med att de lade den i en sopsäck och sprang ner med den till en lastare utanför planet, det var en ganska nervös flygresa då jag inte hade någon aning om hur den hanterades efter det. I Mexiko fick jag inte ens ta med den som handbagage egentligen. Fick springa runt som en däre på flygplatsen och ingen kunde engelska.”

## 7 snabba tips för dig som reser med rigg

1. Ta en hård och tålig resväska om du ska checka in riggen.
2. Handtag - knyt eller säkra reservhandtagen så att de inte råkar ut för att bli dragna i och peta in pilothandtaget extra långt in.
3. Glöm inte att ta bort kniven om du tar riggen som handbagage!
4. Ta alltid med Cypreskort (eller motsvarande för annan räddningsutlösare).
5. Skriv ut resedokument från räddningsutlösarnas hemsidor- de är riktade till specifika flygplatser/länder som meddelar att riggen är okej att flyga med som handbagage.
6. Om de börjar slita i riggen eller försöker öppna fickor och fack i säkerhetskontrollen så säger man ”Stop, it's a life saving device!”. Då slutar de, men man får vara beredd på att checka in den istället.
7. Kolla alltid med ditt försäkringsbolag vad du har för reseförsäkring och skadeförsäkring utomlands och uppdatera vid behov. ■

Det finns fler räddningsutlösare än Cypres, dock är Cypres kraftigt överrepresenterade i Sverige. Vigil 2 och MarS m2 AAD är två andra räddningsutlösare som kan vara kniviga i säkerhetskontrollerna. På respektive hemsida finns resedokument och ”X-Ray card” att skriva ut och ta med på resan.

Under uppvisningslägret fick deltagarna bland annat prova på att hoppa med rök.



## Erfarenheter och lärrika hopp rustade för uppvisningar

Text: Linda Lundberg  
Foto: Mikael Söderberg

Uppvisningslägret var populärt i år, precis som varje år. Den 23-26 augusti samlades 17 deltagare i Skövde för att öva på att landa på små ställen från låg höjd och prova på att flyga med flagga och rök. Lägret anordnas av SFF:s uppvisningsgrupp, och de har många egna insiktsfulla erfarenheter som de ser till att dela med sig av.

Idén med det traditionsenliga uppvisningslägret är att hoppare med lägst B-cert ska få träna på att landa på mindre platser, som uppvisningar ofta innebär.

”Fälten vi hittar behöver inte vara alltför små, men eftersom det innebär något nytt blir det ändå rätt spännande; det är ju ändå hustak och grejer runt omkring. Det gäller

att de inte åker bort sig, eller hänger över ett område de inte vill landa på”, säger Jens Grahn, uppvisningschef och en av Sveriges mest erfarna uppvisningshoppare. Han tillägger: ”Sättet vi landar på har man nytta av även i en utelandning.”

Jens Grahn, Mikael Söderberg, Mikael Darheden och Sven Pettersson utgör SFF:s upp-

visningsgrupp, och tillsammans anordnar de dessa läger för att öka insikten, motivationen och viljan till att hoppa uppvisningar. Deltagarna får bland annat öva på att släppa en så kallad streamer från 600 meters höjd över landningsplatsen, en pappersremsa med en tyngd i ena ändan, och noga följa den med blicken tills den landar. På så sätt kan de manuellt räkna ut exakt var de ska



hoppa ut för att lyckas landa rätt.

”Det blir en jättedålig uppvisning om du landar någon annanstans”, konstaterar Jens.

### Viktigt att slänga streamern

En sådan landning har han nämligen själv erfarit, en upplevelse som han även kunde låta deltagarna ta lärdom av. Det var under ett av hans omkring 500 uppvisningshopp, när han och uppvisningsgruppen skulle landa i Rålambshovsparken inför en förväntansfull publik och inte slängde streamern.

”Jag hamnade i Kronobergsparken. Det gick jättebra, det fanns en liten glänta mellan de höga träden och att jag fixade det var självförtroendehöjande”, berättar han, men lägger samtidigt tyngd på hur viktigt det är att faktiskt kasta streamern. Den pappersremsan kan nämligen ge dig helt andra uppgifter än de du trodde dig veta på marken. ”Ja, det finns en del att dela med sig av. En gång skulle vi landa vid kursgården där vi bodde, bland hus och träd. När vi slängde streamern märkte vi att det blåste 90 grader fel på höjd, och då behövde vi kompensera för det. Sådant är viktigt att träna på. Vi vill också att de ska prova att flyga med flagga och med rök. Om det blir för många nya saker på en gång när det väl gäller blir det farligt på riktigt.”

### Hellre mjukt än rätt

En annan viktig sak för deltagarna att ta med sig från lägret är att alltid åka ut och titta på landningsplatsen, både några veckor innan och samma dag. Under lägret åkte de ut till alla tre landningsplatser i förväg.

Det gick bra för deltagarna på lägret i år; berättar Jens – förutom för en som dessvärre bröt foten. Den olycksdrabbade bromsade för att försöka landa på rätt punkt och gjorde en rullning, men foten tog skada. ”Det är bättre att landa mjukt än att landa rätt, men det var otur också skulle jag vilja säga. Annars gick allt bra, vi hade gott om bra väder.”

Ifrån FKCG:s flygplan fick deltagarna prova på att hoppa ut i grupper om två och tre och flyga som en följeorm efter varandra under sina kalotter, och de fick även känna på att hoppa ut från 800 meters höjd. ”Du får mindre tid att tänka, men man hinner ändå. Det är bra att ha gjort det” säger Jens.

Så är deltagarna redo för att vara med på uppvisningar nu? ”Uppvisningar på större områden – absolut. Det blir svårare bara för att det är uppvisning med nervositet inblandad, så det gäller att börja på något större ställe.” Själv ska han vara med på en uppvisning i oktober. ■



17 lägerdeltagare tränade inför uppvisningar.



Planerad utelandning på litet fält med både flagga och rök.



# Fyra Frågor

Text: Linda Lundberg

1. Vad fick dig att anmäla dig på uppvisningslägret?
2. Vad var det roligaste under lägret?
3. Var det något hopp som kändes lite extra nervöst? Varför och vad var det för hopp?
4. Känner du dig redo för att göra uppvisningshopp nu?

## John Holmqvist

**Klubb:** FKCG

**Årtal för hoppstart:** 2006, och efter ett långt uppehåll tillbaka i sporten 2019

**Antal hopp:** 250

**Utrustning:** En Javelin Odyssey i sina bästa år och en Pulse 210

**Licensnummer:** 21616



Foto: Oskar Wernberg

1. Det kändes som ett steg framåt i hoppningen och kunskaperna från lägret går säkert att applicera utanför bara uppvisningar. Sedan är det extra roligt att göra något nytt och annorlunda! För mig är det viktigt att våga fortsätta utvecklas och då är sådana här läger ett naturligt val.
2. Det var när jag och en annan hoppare hade planerat en landning sida vid sida på ett litet märkt område och gled in precis enligt plan mitt i prick. Liften började i en 'stackad' exit och öppnade skärmarna samtidigt i en trappa och sedan flög jag och den andra hopparen ihop efter att han vecklat ut sin flagga. På vägen ner passade vi på att flyga sida vid sida, spirala kring varandra och sedan när landningen satt var det pricken över i:et för mig. Skitkul!
3. Sista inhoppet på trädgården vid Klåvasten, vindarna hade både vänt och ökat. Det blåste sidvind över skogen och landningsområdet är litet. Efter att vi löst ut skärmarna på höjd blåste det mer även där och jag fick ställa upp mot vinden snabbt för att komma in över området där jag tänkte börja inflygningen. Väl på final insåg jag att jag kommer att gå långt och valde att avbryta och landa på en out i närheten. Det grämer mig lite för det hade säkert gått att rädda inflygningen, men när vinden dog helt under trädtopparna var det svårbedömt att se hur långt man kommer. En vacker dag blir det revansch på det stället.
4. Det är klart jag gör!! Skämt åsido så känner jag mig mer bekväm med att bedöma vilken typ av uppvisningshopp jag klarar av. Utan tvakan finns det olika svårighetsgrader på hoppet och även den nervositeten det bär med sig. Det har varit kul att testa sig själv mot utmaningarna under lägret, vi får se när det blir skarpt läge.

## Angelica Salevik

**Klubb:** ÖFK

**Årtal för hoppstart:** 2016

**Antal hopp:** 800

**Utrustning:** Fallskärm, hjälm och höjdmätare av olika slag!

**Licensnummer:** 25660



Foto: Mikael Söderberg

1. Jens Grahn! Han trodde att han kunde få mig att landa på en femkrona.
2. Fokuset på skärmflygningen och inhoppen! Och såklart allt vi fick prova att pynta oss och fallskärmen med. Ett väl ordnat camp som jag skulle rekommendera alla att delta på.
3. Inhoppet vid Klåvasten. Höga träd, en lada, vedhögar, husvagnar... men det fanns gott om utrymme för att avbryta inhoppet och jag kunde landa utan fjärlilar i magen på en åker strax intill.
4. Under rätt förutsättningar, när solen står i zenit och vindarna är rätt och så vidare!

## Martin Wästlund

**Klubb:** FKCG

**Började hoppa** år 2010

– blott 17 år gammal

**Antal hopp:** 275-ish stycken

**Utrustning:** Javelin-rigg med en Spectre 170

**Licensnummer:** 23593



Foto: Andreas Gillgren

1. Uppvisningslägret verkade som en perfekt förberedelse för ett in hopp jag vill göra på min arbetsplats, Volvo Cars i Göteborg. Dessutom lockas jag av uppvisningshopp rent allmänt, då det är precis den sorts aktivitet jag går igång på: svåra saker som kräver mycket förberedelse.
2. Det roligaste under lägret var helt klart inhoppet på Skövde garnison! Det var riktigt fränt att hänga över en stad istället för åkermark som man annars är van vid, och jag var hög i veckor efter det hoppet.
3. Det hopp jag var mest nervös inför var faktiskt lägrets sista hopp: en låglift på 800 meter för att träna på nervositetshandling. Jag har hoppat på den höjden en gång tidigare, och den gången hamnade jag på rygg i exiten och fick ut skärmen mellan benen. Den här gången fick jag istället sparka ut en hästsko. Sketchy.
4. Jag skulle nog säga att jag känner mig redo för uppvisning, bara det inte är för hög nivå på det i början. Vissa uppvisningar vi fick se video från under teoridelen hade jag inte ställt upp på riktigt än, men jag strävar gärna efter att klara den nivån.

## Philip Han

**Klubb:** SFK/OVER

**Hoppstart:** 2010

**Antal hopp:** +1600

**Utrustning:** Vector 306, WinX UL 170, PD Optimum 126 & Javelin RSK, PD Valkyrie Hybrid 90, PD Reserve 113

**Licensnummer:** 23633



Foto: Pixion Media

1. Detta var mitt andra uppvisningsläger, och det som fick mig att anmäla mig är de planerade inhoppen och den härliga stämningen.
2. Att planera och genomföra sitt hopp.
3. Det var att kombinera en stor bomullsflagga med min skärm, Valkyrie 90. Det var mer utmanande än vad jag trodde.
4. Helt klart!

# Redaktionen Grillar Seth Ericson

Detta numrets gästskribent Seth Ericson har blivit grillad av redaktionen.

## Hur kommer det sig att du började hoppa fallskärm?

– Jag ville aldrig hoppa fallskärm. Eller rättare sagt, till skillnad från i princip alla som läser detta, så var jag tvungen att gå en fallskärmskurs. Efter att ha slutfört den första delen av min stuntutbildning i USA 1992 – med en bakgrund inom bland annat gymnastik, kampsport och klättring – poängterade min ”stuntguru” att jag varken hoppade fallskärm eller dök (sportdykning). Dessa aktiviteter måste jag nu börja med. Jag lydde och den påföljande vintern landade jag på ett vackert, snötäckt hoppfält i Örebro och gjorde ytterligare fyra hopp samma dag. Jag älskade hoppningen redan från första stund.

## Berätta om något otippat som du kan!

– Dansa balett på skidor.

## Berätta om något otippat som du gjort!

– Föreläst om militär tjänstgöring för präster från stora delar av världen.

## Beskriv dig själv med tre ord!

– Jag väljer ett ord: Situationsoptimerare.

## Vad är det bästa du någonsin gjort i ditt liv?

– Sagt ”ja” till så många olika aktiviteter, projekt, produktioner, sporter etc. under mitt liv.

## Vad är ditt sämsta beslut någonsin?

– Den (enda) gången jag var otrogen.

## Vad har du för andra fritidsintressen utöver hoppningen?

– Åka inlines, göra sushi, resa, se på dokumentärer.

## Vilka egenskaper uppskattar du hos andra?

– Nyfikenhet, empati, driv, humor, kommunikativitet och god förståelse av olika perspektiv.

## Vad är ditt bästa barndomsminne?

– Det är egentligen omöjligt att svara på men kanske första kyssen.

## Vad gör dig riktigt arg och upprörd?

– Brist på medkänsla och förståelse i alla dess former.

## Vad är du riktigt bra på?

– Att designa, planera och regissera fiktivt våld och action inom nöjesbranschen.

## Vad är du riktigt dålig på?

– Att begränsa mig.

## Vad hade du för drömyrke när du var liten, och vad jobbar du med idag?

– Stuntman och det har jag jobbat som i hela mitt vuxna liv.

## Vilket är ditt värsta resminne?

– När jag och en tidigare flickvän bröt upp vårt förhållande under en semester. Det var även henne som jag var otrogen mot så det var ett riktigt lågvattenmärke.

## Vad är på toppen av din bucket list?

– Just nu är det nästa resa som jag ska göra med min dotter.

## Vad är det farligaste du har gjort?

– Alla mina fallskärms hopp baserat på alla vänner jag förlorat under åren.

## Vilken är din sämsta egenskap?

– Min kompromisslöshet som visar sig främst när jag vill prova på något nytt.

## Vad är du mest stolt över?

– Isabel, min dotter, som har utvecklats till en helt fantastisk människa. Det är ett privilegium att få vara pappa till henne.

## Vad är ditt bästa hoppminne?

– Innan jag berättar om vår kamp med världsmästarna så följer här lite kort historik:

År 1959 bildade nitton luftburna soldater från olika militära enheter Strategic Army Command Parachute Team (STRAC) i avsikt att tävla i den relativt nya sporten fallskärms hoppning som vid den tiden dominerades av Sovjetunionen. US Army-teamet började representera USA vid internationella tävlingar och tre år senare fick laget sitt smeknamn Golden Knights (GK). ”Golden” innebar de guldmedaljer som laget skulle vinna medan ”Knights” anspelade på lagets ambition att erövra himlen – något som visade sig inte vara så långt ifrån sanningen.

Vi spolar fram till lördagen den 23 februari 2019 då jag och laget (Veloce QRF) befinner oss i North Carolina, USA. Den gångna veckan har vi tunneltränat i totalt sju timmar och känner oss lite slitna.

Det är dags för Paraclete XP Indoor Championships i Golden Knights ”hemmatunnel” nära deras egna ”DZ” som ligger utanför Fort Bragg där bland annat amerikanska arméns specialstyrkor har sin bas. Förutom Golden Knights som prenumererat på VM-titlar sedan 2012 (guld även 2014, 2016 och 2018) så har vi två andra heltidslag att fightas med och det är Qatars landslag samt tunnelns egna lag Paraclete XP.



Foto: Privat arkiv

Vi får en bra start och alla i laget känns väldigt starka trots den tuffa träningsveckan. Döm om vår förvåning när vi slår GK med ett poäng i omgångarna 1, 3, 4 och 5 och till och med lyckas få 2 poäng bättre än dem i omgång 2!

Dags nu att fokusera och försöka släppa loss i dagens återstående två omgångar vilket ofta är lättare sagt än gjort. Speciellt i FS8 kan ett hopp bryta ihop väldigt snabbt om någon är för aggressiv i sin flygning men laget känns som en hungrig och erfaren lejonflock, redo att gå till attack! Sagt och gjort, som på beställning sätter vi i runda 7 nytt lagrekord på 32 poäng som följs upp av en 31-poängare i omgång 8! Det innebär att vi bara har drygt 1,5 sekunder mellan varje formation i båda hoppen.

I slutet av den första tävlingsdagen ligger vi hela 17 poäng framför GK. Paraclete XP och Qatar ligger tyvärr för långt före oss så kampen gäller bronset.

Efter en god natts sömn åker vi till tunneln och laddar inför de återstående två hoppen. I hopp 9 lyckas vi faktiskt få 4 poäng bättre än GK och då kändes det klart – det GÅR i princip inte att tappa 21 poäng i en enskild omgång och det gjorde vi inte heller. Vi slog Golden Knights! Utan ett förbättrat snitt från 20,7 till 23,7 så hade bronspengen varit deras. Lagmedlemmarna i GK visade stor generositet och gratulerade oss till vår prestation.

Under helgens gång fick vi reda på att de höll på att bygga om sitt lag och hade en del lite mer juniora flygare i laguppställningen men inga lag ges någonsin möjligheten att skriva in några förklaringar eller ursäkter i en resultattabell. Annars skulle de vara fullklottrade med noteringar om långa avstånd till tunnel, skadade lagmedlemmar, dåliga träningstider, mängder av olika familjeskäl etcetera. Däremot så tog jag och mitt lag chansen att vid denna tävling prestera så väl att vi kunde sälla oss till den exklusiva klubb av lag som slagit Golden Knights. Riktigt stort!

# Åttamanna ur stuntmannens synvinkel

Text: Seth Ericson

Stuntmannen, tunnelcoachen, tävlingsälskaren och historieberättaren Seth Ericson berättar med lekfulla anekdoter och sylvass precision om skillnaderna mellan FS4 och FS8, om blockkunskap och om det häftiga och svåra med att tävla. Har du hoppat FS4 och vill testa FS8, är du nyfiken på maghoppning eller undrar du vad en B-slot är? Seth berättar med egna ord allt du vill veta om FS8.

## Hoppkarriären – kort sammanfattning

Mitt fokus under de första tio åren av fallskärmshoppning handlade mest om frifallsfilmning eftersom både den och filmredigering ytterligare utvecklade min kunskap inom stuntyrket. Strax efter millennieskiftet hade jag dock slutat med tävlingsgymnastiken och beslutade mig då för att satsa på FS4. Efter ett målinriktat arbete under ett antal år med tunnelcamp i England, olika lagkonstellationer, flera SM-guld, deltagande i VM (10:e plats som bäst) hade jag successivt blivit mer och mer intresserad för FS8. Scenen för åttamanna var dock väldigt liten i Sverige så i början av 2013 vände jag mig till en unik, världsberömd, fransk hoppare med VM-guld i både FS4 och FS8. Martial Ferre – varför nöja mig med någon annan?

Jag visade framfötterna genom deltagande på olika camps och gjorde min hemläxa grundligt genom otaliga timmars pluggande och visualiseringar av block, randomness, övergångar med mera. Slutligen tillfrågades jag om att gå med i Martials egna internationella tunnelloag som heter Veloce QRF. Jag är än

## TERMINOLOGI

**FS4:** "Fyrmanna" **FS8:** "Åttamanna".

**Piece partner:** Flygaren man gör många gemensamma rörelser med, t. ex. en 360-sväng där man håller i varsin arm.

**Cross reference:** Att titta genom formationens mitt, mot flygaren på andra sidan den aktuella formationen.

**Key:** En rörelse från en hoppare som visar att laget kan gå vidare till nästa poäng.

**Arbets tid:** 50 s i FS8 (35 s i FS4). I FS8 börjar laget genom att hålla en standardiserad startformation och tiden startar när någon släpper taget, till skillnad från FS4 där tiden startas när första hopparen kommer in i tunneln (i utomhushoppning startas tiden när hopparna lämnar planet, reds.anm.).

**Randoms:** En uppsättning formationer som vardera ger en poäng. Förutom deras namn benämns de även med en bokstav från A till Q (utom bokstaven I). "Crossbow" motsvaras exempelvis av bokstaven "K".

**Block:** Rätt utförd ger varje block två poäng men då måste både förstabygget (=1 p) samt den blockrörelse (=inter) och avslutande formationsbygge utföras korrekt (ytterligare 1 p). Istället för bokstäver så benämner man de 22 blocken som siffrorna 1-22.

idag osäker om han märkte att jag inte skulle ge upp och inte orkade kämpa emot längre eller om jag valdes in för mina skills...

Oavsett vilket så har jag flugit tillsammans med honom sedan 2015 och jag förundras fortfarande över hans enorma kunskap och grymma flygteknik. Veloce är för övrigt



Foto: Brian Collett

Artikels skribent i totalt fokus på Paraclete XP

### KORT FAKTA OM SETH ERICSON

Arbetar heltid som stunttövare-/koordinator. Tunnelcoach.

**Bästa placering FS4:** 10:e plats i VM

**Bästa placering FS8:** Brons i Paraclete XP Championship

**Bästa bedrift som FS4-coach:** 2 VM-brons (för damlandslaget)



Under tre helger i slutet av sommaren samlades ett gäng glada hoppare från olika klubbar på Aros för att hoppa FS8. Gänget bestod av Bodil Almborg, Gunilla Sigurd, Linda Lindkvist, Monica Paulsson, Patrik Selhag, Peter Ekström, Ronny Modigs och Thomas Biehl.

namnet på Martial's fallskärmskola som ligger i Gap, Frankrike och QRF står för Quick Reaction Force.

#### FS4 till FS8

Till det yttre kan man tycka att övergången från FS4 till FS8 handlar om att enbart lära sig de nya formationer och block som används i FS8 men det som skiljer är mer omfattande än så. Nedan går jag igenom några av de viktigaste skillnaderna. Ha dock i åtanke att det jag beskriver i denna artikel är min väldigt prestationsbaserade syn på tävlingsgrenen FS8. Att göra en googie-åttamanna med ett par goa poäng eller en naken åttamanna speedstar har självklart också sin plats och kräver inte att du nödvändigtvis läser och förstår denna artikel.

#### Keyer & hastighet

FS4 ger klassiskt sett en specifik hoppare cirka 90 procent av alla keyer, en siffra som successivt sänks ju duktigare ett lag är. Detta gör att laget lättare kan styras och följa en viss hastighet i såväl flygningen som mellanliggande keyer.

Även om FS8 också kräver sina snabba – och ofta större och längre – förflyttningar så varierar tempot här i mycket högre grad. Ibland behöver man ge andra flygare "företräde" innan man själv kan slutföra sin egen rörelse. Det behövs en bättre överblick och större förståelse för detta i FS8 än vad som är fallet i FS4. Ett FS8-lag tjänar inget på att du som enskild hoppare alltid försöker vara snabbast på dina grepp – tvärtom!

I FS8 genomförs keyerna väldigt ofta genom att två olika hoppare (ganska ofta de två centrerna) kollar av varsin del av formationerna för att sedan gemensamt key:a och gå vidare till nästa formation. Dessutom är keyerna i FS8 mer utspridda vilket kräver mer av varje enskild hoppare. Ett av de vanligaste misstagen i övergången från FS4 till FS8 är att man tar med sig en tendens att köra plattan i mattan hela tiden istället för att veta när turbon ska aktiveras och när man behöver ge företräde till andra i laget.

#### Längre sträckor

En annan tydlig skillnad mellan de båda grenarna är att storleken på området som den enskilda flygaren behöver röra sig i skiljer sig väldigt mycket. Mellan de olika formationerna i FS4 läggs stort fokus på att minimera skiftet av flygarnas centerpunkter. Under vissa hopp flyttar sig ett duktigt lag max 40-50 centimeter, ibland ännu mindre. Genom att förstå var de olika formationernas centerpunkter finns, kan rörelserna finjusteras och effektiviseras redan på rullbrädorna. En förflyttning på hela två meter mellan två formationer är däremot inte alls ovanlig i FS8. Helt andra krav ställs när man inte kan möta upp varandra på samma sätt som i FS4. Att ovanifrån kunna "se" i vilken (ny) vinkel som nästa formation kommer att ske är bland de viktigaste egenskaperna en åttamannahoppare kan ha. Det här är egentligen inte unikt för just FS8 – vid större magformationer är detta också av stor vikt – men skillnaden i rörelser jämfört med just FS4 är väldigt tydlig.

#### A-, B-slot

Gemensamt för båda FS-grenarna är att alla har sin "piecepartner". Vid vissa hopp kan man behöva göra den andra flygarens rörelser vilket då kallas "B-slot". Till skillnad från FS4 så finns det i FS8 fler lösningsmöjligheter vilket gör att man kan tvingas lära sig fler rörelser än enbart din piecepartners rörelser. Det gör att FS8 blir mer krävande mentalt men även flygtekniskt. I det FS8-lag jag är medlem i tittar vi ibland på fem till sex olika varianter av ett hopp innan vi bestämmer oss för vilken vi ska satsa på. Så många varianter finns det nästan aldrig i FS4.

” Jag höll på att göra en analogi där FS4 motsvarar Fia-med-knuff och FS8 mer liknar ett parti schack men det är absolut att överdriva även om det nog ligger något i den tanken.”

- Seth Ericson

#### Block-kunskap

Utan välgrundad block-kunskap så kommer laget inte att uppnå en bra effektivitet i sin flygning även om några block fungerar bra då och då. Att känna till de enskilda rörelserna i ett block tar tid. Dessutom är det svårare att förstå hur en blockrörelse kan effektiviseras och göras snabbare när man är fyra personer som flyger tillsammans jämfört med när två personer gör detta.



Åttamannaexit.

I FS8 läggs ett mycket större fokus på 'cross reference' eftersom formationerna både är större och risken för skiftande flygnivåer är högre än för FS4. Konsekvenserna blir dessutom större om åtta personer flyger på olika nivåer än om "enbart" fyra flygare gör det i ett block. Att veta vad man ska leta efter på andra sidan formationen, var formationens "axel" ligger samt var mittpunkten befinner sig är viktig kunskap som enbart kan utvecklas genom träning, träning och ännu mer träning.

### Tunnelstorlek

För några år sedan gjordes FS4-poolen om för att göra den mer "tunnelvänlig" (det vill säga att man tog bort de längsta och mest utrymmeskrävande formationerna), i dagsläget kan allt flygas relativt enkelt även i en 14-fotstunnel. Sådant är dock inte fallet med FS8 ens i en 17-fotstunnel där bland annat två block är borttagna från tunneltävlingar och även ett random samt flera block är modifierade för att överhuvudtaget få plats.

Tyvärr finns just nu ingen tunnel i Skandinavien som är stor nog för FS8 så man är tvungen att ta sig till exempelvis Belgien (där jag vanligtvis tränar), Frankrike eller Tyskland för att få plats att träna. Fördelen är dock att det inte blir så dyrt med tunneltid när man är så många som kan dela den.

### Gemensamma egenskaper

Även om mycket skiljer sig mellan de två FS-varianterna så delar de mångfald fler ingredienser för att åstadkomma bra flygning. Jag har tyvärr inte plats i denna artikel för att gå in djupare gällande dessa beståndsdelar men lagdynamik, konflikthantering, prestationspsykologi, målbilder och effektiv visualisering är bara några exempel som både den enskilda flygaren men även laget som helhet behöver lägga ner tid på – detta oavsett tävlingsform. Jag kan även tillägga att jag som coach lägger ner mer tid på detta än vad en hoppare vanligtvis förstår eller märker av.

### Framtiden

Jag hoppas att många fler kommer att intressera sig för FS8 framöver då det givit mig själv så otroligt mycket glädje. En dröm skulle vara att bygga upp en ny svensk satsning som både skulle kunna handla om en ren tunnellsatsning inklusive någon tävling i Europa och/eller en utomhussatsning med hoppning från flygplan. Båda varianterna skulle garanterat utveckla svensk hoppning i en positiv riktning. Jag vet att det finns många duktiga och erfarna hoppare med FS8-erfarenhet i Sverige och tillsammans skulle vi kunna få ihop något riktigt bra. Min hand är utsträckt till alla som vill vara med.

Om just DU är intresserad att vara en del av en sådan satsning eller "bara" vill prova på FS8 i vindtunnel eller utomhus så hör av dig. Jag fungerar gärna som en sambandspunkt för svensk FS8 i syfte att sprida kunskapen om denna vackra och krävande flygning. ■



Foto: Elliot Byrd

Seths lag i tunneln i XP Indoor 2019



NYA ÖPPETIDER  
MÅNDAG - SÖNDAG VARJE VECKA

ALLA NIVÅER ÄR VÄLKOMNA!



För kontakt och bokning:

Göteborg: Elisabeth.pedersen@bodyflight.se

Stockholm: Proflyersthlm@bodyflight.se

www.bodyflight.se

+46 10 139 97 00



BODYFLIGHT



## Kontakta SFF

Kansliet Sjöhogsvägen 2 | 721 32 Västerås | Telefon: 021-41 41 10 | E-post: info@sff.se  
Riksinstruktören Sven Mörtberg | Telefon: 0702-23 62 02 | E-post: ri@sff.se

### Beställ utbildningsmaterial

via hemsidan:  
www.sff.se >  
medlemsärenden ->  
beställ böcker

- Boken "Hoppa fallskärm" är en utbildningsbok i grunder för fallskärms-hoppning
- Boken "Flyga fallskärm" är en utbildningsbok i fallskärmsflygning

### Vill du veta mer om...

**Skatter och avtal**  
Lina Gardlow, lina@sff.se

**Ekonomi**  
Stefan Nilsson, kassor@sff.se

**Kommunikation och presskontakt**  
Anna Oscarson, anna.oscarson@sff.se

**Försäkringsfrågor**  
Sven Mörtberg, ri@sff.se  
Stefan Nilsson, kassor@sff.se

**Materielkommittén**  
Håkan Andersson, haan@bredband.net

**Utbildnings- och säkerhetskommittén**  
Sven Mörtberg, ri@sff.se

**Tävlingskommittén**  
Lena Kaulanen, lena.kaulanen@gmail.com

**Luftrumsfrågor**  
Pelle Scherdin, pelle.scherdin@sff.se

**Totalförsvarskommittén**  
Jens Grahn, jens.grahn@sff.se

### SFF:s kansli



**Riksinstruktör  
och kanslichef**  
Sven Mörtberg



**Kanslist,  
medlemsärenden**  
Penny Robertson-Pearce

## Svenska Fallskärmsförbundets styrelse



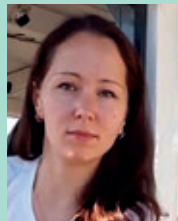
**Sebastian Croon**  
ordförande  
ordforande@sff.se



**Anna Oscarson**  
vice ordförande  
anna.oscarson@sff.se



**Stefan Nilsson**  
kassör  
kassor@sff.se



**Maria Sukhova**  
ledamot  
maria.sukhova@sff.se



**Jens Grahn**  
ledamot  
jens.grahn@sff.se



**Pelle Scherdin**  
suppleant  
pelle.scherdin@sff.se



**Johan Mood**  
suppleant  
johan.mood@sff.se

**Valberedningen:** Kent-Ove Ulander - kentove.ulander@gmail.com, Sebastian Berglund - ordforande@skydiveskane.se, Joakim Berlin - jocke@cerno.se



Svenska Fallskärmsförbundet är en frivillig försvarsorganisation, medlem i Flygsportförbundet och Riksidrottsförbundet.

Transportstyrelsen har till Svenska Fallskärmsförbundet delegerat tillsynen av sporthoppning med fallskärm i Sverige.



www.sff.se

På hemsidan hittar du bland annat fakta, information, nyheter om hoppning och flidningsarkiv

NY HEMSIDA EFTER 20 ÅR  
**UFFESHOPPSHOP.SE**

# VÄLKOMMEN TILL UFFES HOPP SHOP

SVERIGES STÖRSTA FALLSKÄRMSAFFÄR  
- SEDAN 1981

## VÅRA PRODUKTER



HÖJD



HJÄLMAR



RIGGAR



FALLSKÄRMAR



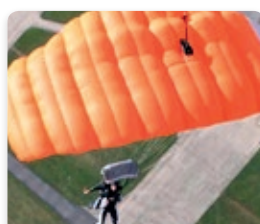
OVERALLER



HJÄLMTILLBEHÖR



GLASÖGON



TANDEM



RESERVDELAR



KLÄDER

**213**

år i sporten

**27400**

hopp

**35**

cuttar

**21400**

reservpackningar



Efter 20 år har vi en ny hemsida. Besök oss på **uffeshoppshop.se** för att köpa din utrustning. Med vår erfarna personal som tillsammans har 27400 hopp så får du den hjälp du behöver. Välkommen!

Uffes Hopp Shop AB

Kokillgatan 12 B, 721 33 Västerås  
021-355 750  
info@hoppshop.se